

374.013

๑๕๒๕ก

๗๒

การศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน คณะวิชาคหกรรม
ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

ปริยฉานินพนธ์

ของ

อัญชลี พวงสมบัติ

๕๕ พ.ค. ๒๕๔๐

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม ๒๕๔๐

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

63610

การศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน คณะวิชาคหกรรม
ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

บทคัดย่อ
ของ
อัญชลี พวงสมบัติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ (2) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักศึกษา โดยจำแนกตามอายุวุฒิการศึกษา วิชาที่เรียน รอบการเรียน อาชีพ และรายได้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 301 คน นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ที่ลงทะเบียนเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ซึ่งมีทั้งสิ้น 1,223 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนแยกคำถามเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. แรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวม ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกอบอาชีพ มีแรงจูงใจสูงเป็นอันดับที่ 1 ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ มีแรงจูงใจต่ำสุด

2. เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม

1. เปรียบเทียบระหว่างอายุ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการเรียนเพื่อรู้ นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบระหว่างวุฒิการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น และด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มวิชาที่เรียน พบว่า นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเรียนต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบระหว่างรอบที่เรียน พบว่า นักศึกษาที่เรียนรอบที่เรียนต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ด้านอาชีพ พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ด้านรายได้ พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A Study on Learning Motivation of Students in Home Economics
Short Courses in Samut prakan Polytechnic College

AN ABSTRACT

BY

UNCHALEE PUANGSOMBUTI

Presented in Partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

March 1997

The objectives of this were : 1) to examine level of learning the motivation of Students who enroll in a short Course Vocational Curriculum of the Home and Economy Faculty in Smit Prakam Polytechnic College 2) to compare Students' learning motivation relating to ages, educational background, enrolled subjects, Time-table, occupations purposes and incomes.

The research samples were 301 students They were selected from 1223 students who enrolled in a short course vocational curriculum of the home and Economy faculty, Sarnut Prakam Polytechnic College, and in the first semester of the 2539 educational year. The simple random sampling was employed for selecting the samples. Data were collected by Using learning motivational Questionnaires which were Consisted of 6 aspects : Contacting with other people, doing things in accordance to other people's expectation, occupational purposes, Living Condition escape, society helping and want to learn.

Data were analysed by percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The findings were :

1. As a whole, the levels of students' learning motivation were moderate. However, the level of learning motivation for each aspect, students' learning motivation in Occupation purpose was the first whereas the living Condition escape was the lowest one.

2. Results of group Comparison relating to a number of Categories were :

1. As a whole, students who were different in ages had no significant Statistical different in learning motivation. But for a specific aspects of learning motivation, they were significant statistical difference in an occupational purpose at .01 level and want to learn at .05 level

2. As a whole, Students who had different educational background had different learning motivational level with no significant statistic. But for specific aspects of learning motivation, they were significant statistical difference in doing things in accordance to other people's expectation and Occupational Purpose at .05 level.

3. As a whole, students who had different in enrolled subjects had different learning motivational level with significant statistic .01 level. But for a specific aspects of motivation, Occupational purposes, society helping and want to learn were significant statistical difference and .05 level.

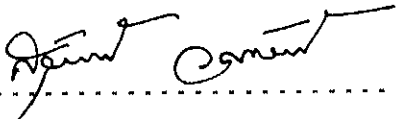
4. As a whole, Students who had different time-tables had different learning motivational level with no significant statistic. But for specific aspects of learning motivation, doing in accordance to other people's expectation was significant statistical difference at .05 level.

5. As a whole, students who had different occupation purposes had different learning motivational level with no significant statistical difference. But for specific aspects of learning motivation, Occupational purposes was significant statistical difference at .05 level.

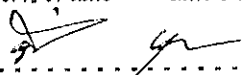
6. As a whole, Students who had different incomes had different learning motivational level with significant statistical difference at .05. But for specific aspects of learning motivation, doing in accordance to other people's expectations was significant statistical difference at .05 level.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

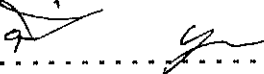
..... กรรมการ

(ผศ. จิราภรณ์ บุญส่ง)

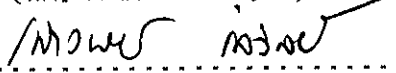
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการ

(ผศ. จิราภรณ์ บุญส่ง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ. ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. ศิริฎา พูลสุวรรณ)

วันที่.....เดือน มีนาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและความควบคุมดูแลในการทำปริญญานิพนธ์อย่างดียิ่งทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลีย์ หัวหน้าภาควิชา การศึกษาผู้ใหญ่ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. เข็มแข ประจวบจันทึก ที่กรุณาให้คำแนะนำตรวจแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามเนื้อหา ขอกราบ ขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่ให้คำแนะนำปรึกษาแนวทางตั้งแต่เริ่มต้น การศึกษาวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์อย่างดี

ขอขอบคณาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาในคณะวิชาคหกรรมทุกท่านที่ให้ความร่วมมือใน การเก็บแบบสอบถามและตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณศรีไพร พวงสมบัติ แพทย์หญิงอัจฉรา พวงสมบัติ ซึ่งเป็นสามีและบุตรสาว ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจจนถึงที่สุด จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่ บิดา มารดา ครู และอาจารย์ ที่เป็นผู้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ จนสามารถได้รับความสำเร็จในชีวิต ทั้งด้านการงาน การศึกษามาโดยตลอด

อัญชลี พวงสมบัติ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ภูมิหลัง..... 1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย..... 5
	ความสำคัญของการวิจัย..... 5
	ขอบเขตของการวิจัย..... 6
	นิยามศัพท์เฉพาะ..... 8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 11
	ความหมายของแรงจูงใจ..... 11
	ทฤษฎีแรงจูงใจ..... 16
	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พ.ศ. 2533..... 21
	การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นในวิทยาลัยสารพัดช่าง สมุทรปราการ..... 27
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 28
	สมมุติฐานของการวิจัย..... 34
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 35
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 35
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 38
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 39
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 40
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 41
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 42
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 42
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 42

บทที่	หน้า
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา.....	43
ตอนที่ 2 แรงจูงใจของนักศึกษาจำแนกตามรายด้าน.....	46
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา.....	54
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	104
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	105
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	106
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	113

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	43
3 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น.....	46
4 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	47
5 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น.....	48
6 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการประกอบอาชีพ.....	49
7 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่....	51
8 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน..	52
9 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการเรียนเพื่อรู้.....	53
10 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาจำแนกตามอายุ.....	55
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา จำแนกตามอายุ.....	56
12 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน..	58
13 เปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้ของนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน เป็นรายคู่	59
14 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน...	60
15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน.....	61
16 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นของนักศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน เป็นรายคู่.....	63
17 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกัน เป็นรายคู่.....	64
18 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาที่เรียน ต่างกัน.....	65
19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ที่เรียนกลุ่มวิชาที่เรียนต่างกัน.....	66

20	การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษาที่เรียน กลุ่มวิชาเรียนต่างกัน เป็นรายคู่.....	68
21	การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนของนักศึกษา ที่เรียนกลุ่มวิชาเรียนต่างกัน เป็นรายคู่.....	69
22	การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้ของนักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเรียน ต่างกัน เป็นรายคู่.....	70
23	การเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเรียนต่างกันรวม 6 ด้าน เป็นรายคู่.....	71
24	เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่เรียนรอบที่เรียนต่างกัน.	72
25	เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่ประกอบอาชีพต่างกัน...	73
26	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ที่มีอาชีพต่างกัน.....	74
27	การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน เป็นรายคู่.....	76
28	การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนของนักศึกษาที่มี อาชีพต่างกันเป็นรายคู่.....	77
29	เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน.....	78
30	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ที่มีรายได้ต่างกัน.....	80
31	การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นของนักศึกษา ที่มีรายได้ต่างกัน เป็นรายคู่.....	82
32	การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพของผู้อื่นของนักศึกษาที่มี รายได้ต่างกัน เป็นรายคู่.....	83
33	การเปรียบเทียบนักศึกษามีรายได้ต่างกันรวม 6 ด้าน เป็นรายคู่.....	84

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ารวดเร็ว และดีมากขึ้นเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญเหล่านั้น เป็นที่ยอมรับกันว่า ปัจจัยทางด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่ง ถ้าประเทศใดไม่สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาอย่างอื่นได้มากนัก ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง และก็เป็นที่ยอมรับเช่นกันว่า เครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้ทรัพยากรมนุษย์กลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนา คือ "การศึกษา" (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2532 : 124)

การศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในด้านเศรษฐกิจการศึกษาช่วยทำให้ระบบการผลิตมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพทั้งในลักษณะที่เป็นลูกจ้าง แร่งงานหรือผู้ประกอบการ ในด้านสังคมการศึกษาช่วยทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นโดยการกระจายบริการทางการศึกษาให้ทั่วถึงและให้มีคุณภาพที่สามารถพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณลักษณะที่สามารถดำรงชีวิต - และปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในด้านการเมืองการศึกษาช่วยทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมและมีความเสมอภาคโดยการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย การสร้างจิตสำนึกของบุคคลภายในชาติ ให้มีความผูกพันกับเอกลักษณ์ของชาติ, (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2532 : 147)

กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ตั้งแต่ พ.ศ. 2484 จนกระทั่งถึงปัจจุบันมีระยะเวลายาวนานถึง 55 ปี ได้จัดการเรียนการสอนในวิชาชีพต่าง ๆ มากมาย มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษา ด้านวิชาชีพทั้ง 5 ประเภทวิชา คือ

ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม คหกรรม และศิลปกรรมไปสู่นักเรียนที่ มุ่งเรียนด้านอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ตลอดจนสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนให้การฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่ว ๆ ไป เพื่อให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพ (กรมอาชีวศึกษา. 2533 : 30)

✓ การจัดการอาชีวศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาที่ให้ความรู้ความสามารถและมีทักษะความชำนาญ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพและสังคม เพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) เป็นการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาโดยมีวิธีดำเนินการ 2 ลักษณะ ลักษณะแรกเป็นการจัดการเรียนการสอนผสมผสานอยู่ในการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการทำงานและสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ลักษณะที่สองเป็นการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสอนวิชาชีพโดยเฉพาะ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างฝีมือ ระดับเทคนิค และเทคนิคขั้นสูง เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

2. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Nonformal Education) เป็นการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพให้แก่บุคคลที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในสถานศึกษาในระบบ หรือสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนวิชาชีพโดยตรง การจัดการศึกษานอกระบบ ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในรูปแบบหลักสูตรระยะสั้น โดยการฝึกทักษะในการประกอบอาชีพ หรือฝึกฝนเพิ่มเติมในวิชาชีพที่ประกอบการอยู่ ตามความถนัดและความสามารถและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ผู้เรียนในระดับนี้มีความพร้อมทั้งภาวะทางกาย ทางสมอง และอายุ วิชาที่เปิดสอนเป็นหลักสูตรระยะสั้น การศึกษาประเภทนี้มุ่งฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียนทุกระดับ ในการจัดการอาชีวศึกษา มีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมอาชีวศึกษา เป็นต้น

ในส่วนของกรมอาชีวศึกษาได้รับผิดชอบในการจัดอาชีวศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนโดยจัดหลักสูตรต่าง ๆ เช่น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ซึ่งจัดอยู่ในระบบโรงเรียน ส่วนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 90-225 ชั่วโมงหลักสูตรวิชาชีพช่างฝีมือ (บชม.) 1 ปี หรือหลักสูตรโครงการฝึกอบรมอาชีพเกษตร จะจัดในรูปแบบของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ในระยะที่ผ่านมาการให้การศึกษาเพื่อเตรียมบุคคล เพื่อประกอบอาชีพส่วนใหญ่มุ่งดำเนินการในรูปแบบของการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีพื้นฐานความรู้จบการศึกษาในระดับหนึ่งระดับใดก่อนผู้เรียนจะต้องเรียนตามหลักสูตรที่มีการเรียนต่อกันไป และจะต้องเรียนตามระยะเวลาค่อนข้างยาวนานตามที่กำหนดไว้ ซึ่งถ้าหากพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบดังกล่าวยังมีข้อจำกัดอยู่มากในเรื่องโอกาสของผู้ที่จะเข้าศึกษา ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งไม่สามารถจะเข้าศึกษาในระบบโรงเรียนได้ จึงพลาดโอกาสที่จะมีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพที่จำเป็น อันจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ และมีผลกระทบต่อภาวะสังคมในที่สุด เพื่อให้ประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมรัฐบาลจึงได้จัดบริการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ยืดหยุ่นมากขึ้นในรูปแบบต่างๆ กัน การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเป็นการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยมุ่งให้ผู้ที่ไม่ได้มีโอกาสศึกษาวิชาชีพได้มีโอกาสศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นๆ โดยไม่จำกัด ความรู้ อายุ เพศ และสถานภาพทางการสมรส ให้สามารถนำความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากการฝึกฝนประกอบอาชีพได้ หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันตลอดจนปรับปรุงงานที่ทำอยู่เดิมให้ดีขึ้นได้การศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในปัจจุบันได้รับความนิยมจากประชาชนโดยทั่วไป จึงมีหน่วยงานของรัฐบาลและหน่วยงานของเอกชนเป็นจำนวนมากที่จัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นขึ้น (ทิพาวรรณ เพ็ญเรือง. 2537 : 3)

วิทยาลัยสารพัดช่าง เป็นสถาบันหนึ่งของกรมอาชีวศึกษา เริ่มดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 จนถึงปัจจุบัน มีวิทยาลัย

สารพัดช่างทั่วประเทศ จำนวน 54 แห่ง ได้จัดการเรียนการสอนให้กับบุคคลทั่วไปโดยเฉพาะบุคคลที่ไม่มีโอกาสได้รับ การศึกษาในระบบโรงเรียน ได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพตามความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการจัดคือ เพื่อให้บุคคลมีความรู้ความสามารถและทักษะ พอที่จะประกอบอาชีพได้ หรือเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่แล้ว ตลอดจนให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความจำเป็นสำหรับบุคคลโดยทั่วไปที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข จะเห็นได้จากแนวคิดหรือแนวทางในการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - 2534 นักการศึกษาและนักวิชาการได้เห็นว่าการศึกษาในระบบโรงเรียนจะเป็นกลยุทธ์ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และช่วยบรรเทาปัญหาการว่างงาน การพัฒนาทางการศึกษานอกระบบได้ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง/ จนถึงแผนพัฒนาฉบับที่ 7 นโยบายที่เห็นเด่นชัดของการอาชีวศึกษาในข้อ 8 ส่งเสริมการบริการวิชาชีพพระยะสั้นแก่ชุมชนอย่างกว้างขวางสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล สภาพทรัพยากรท้องถิ่น และตลาดแรงงาน โดยมีมาตรการ/คือ

1. เพิ่มขีดความสามารถของวิทยาลัยสารพัดช่าง ให้สามารถจัดหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นได้กว้างขวาง ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
2. เร่งพัฒนาจัดหา เครื่องมือ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และสื่อการเรียนการสอน วิชาชีพพระยะสั้นให้เพียงพอ
3. ขยายบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ให้สามารถบริการวิชาชีพได้กว้างขวาง สอดคล้องกับทรัพยากรและการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
4. ส่งเสริมการศึกษาวิเคราะห์สภาพทรัพยากร และอาชีพท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการบริการวิชาชีพ

✓ ในการดำเนินการเปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรพระยะสั้นให้แก่ประชาชนทั่วไปของวิทยาลัยสารพัดช่าง ได้รับความนิยมนิยมจากประชาชนเป็นอย่างสูง เช่น วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ เมื่อเปิดรับสมัครนักศึกษาเข้าเรียน แผนกวิชาต่าง ๆ มีผู้สมัครเข้าเรียน

เป็นจำนวนมาก เกินกว่าความต้องการที่สถานศึกษาจะรับได้ ทำให้ผู้พลาดโอกาสทางการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพมากมาย คือในปีการศึกษา 2536 มีผู้สมัครเรียน 9,938 คน ปี 2537 จำนวน 10,326 คน และในปีการศึกษา 2538 มีผู้สมัครเข้าเรียน จำนวน 11,097 คน (วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ. 2539 : 22) จะเห็นได้ว่ามีผู้มาสมัครเข้าเรียนมากขึ้นทุกปีตามลำดับ

✓ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความสนใจที่เป็นแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาพัฒนาโครงการจัดการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ตามทฤษฎีแรงจูงใจของ โบเชียร์ (Boshier. 1971 : 3 - 26)
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ โดยจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา วิชาที่เรียน รอบการเรียน อาชีพ และรายได้

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ เพื่อให้ผู้บริหารวิทยาลัย และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในด้านวิชาชีพของวิทยาลัย ตลอดจนนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม และเศรษฐกิจในปัจจุบันต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 1,223 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 301 คน ดังรายละเอียดการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในบทที่ 3
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ตามทฤษฎีแรงจูงใจของโบเชียร์ รวม 6 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น

4.1.1 อายุ แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ

- 1) ต่ำกว่า 18 ปี
- 2) 18 - 25 ปี
- 3) 26 - 35 ปี
- 4) 36 ปีขึ้นไป

- 4.1.2 วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับคือ
- 1) ประถมศึกษา
  - 2) มัธยมศึกษา
  - 3) สูงกว่ามัธยมศึกษา
- 4.1.3 วิชาที่เรียน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ
- 1) กลุ่มวิชาตัดเสื้อ
  - 2) กลุ่มวิชาเสริมสวย-ตัดผม
  - 3) กลุ่มวิชาอาหาร-ขนม
- 4.1.4 รอบที่เรียน แบ่งเป็น 2 รอบคือ
- 1) รอบเช้า
  - 2) รอบค่ำ
- 4.1.5 อาชีพ แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ
- 1) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
  - 2) เจ้าของกิจการหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว
  - 3) รับจ้าง
  - 4) ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ
- 4.1.6 รายได้ แบ่งเป็น 4 ระดับคือ
- 1) ต่ำกว่า 5,000 บาท
  - 2) 5,000 - 7,000 บาท
  - 3) 7,001 - 10,000 บาท
  - 4) 10,001 บาทขึ้นไป

5. ตัวแปรตาม ตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แรงจูงใจในการเข้าเรียน ของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิศวกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

- 5.1 ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น
- 5.2 ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น
- 5.3 ด้านการประกอบอาชีพ
- 5.4 ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่
- 5.5 ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน
- 5.6 ด้านการเรียนเพื่อรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือสภาพการที่เป็นเหตุผลักดันหรือเป็นตัวกระตุ้น ให้บุคคลแสดงออกมาทางด้านต่าง ๆ หรือมีความสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง แรงจูงใจที่มีผลต่อการเข้าเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น หมายถึง ปัจจัยหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นแรงจูงใจหรือชักนำให้นักศึกษาเข้ามาเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิศวกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 6 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึง การที่นักศึกษามาเข้าเรียนด้วยเหตุผลที่ต้องการมีเพื่อน ต้องการเข้าสังคม ต้องการรู้จักคนอื่น ๆ มากขึ้น
- 1.2 ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น หมายถึง มาเรียนเพราะได้รับแรงกดดัน แรงกระตุ้น ได้รับการสนับสนุนและคำแนะนำจากบุคคล องค์กร ชุมชนหรือสถาบันต่าง ๆ เช่น สมาชิกในครอบครัว ผู้บังคับบัญชา เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน ญาติพี่น้อง บุคคลที่เคารพนับถือ ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพ เป็นต้น
- 1.3 ด้านการประกอบอาชีพ หมายถึง มาเรียนเพื่อต้องการนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดีขึ้น เพื่อเลื่อนตำแหน่ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้านอาชีพ เพื่อต้องการหางานใหม่ เพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ เพื่อนำไปเป็นหลักฐานในการเรียนขั้นสูงขึ้นหรือนำไปเป็นอาชีพรอง

1.4 ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ หมายถึง มาเรียนเพราะเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาบางอย่างจากที่บ้านหรือที่ทำงาน

1.5 ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน หมายถึง มาเรียนเพื่อที่จะนำความรู้ที่เรียนไปช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

1.6 ด้านการเรียนเพื่อรู้ หมายถึง มาเรียนเพราะมีความรักหรือชอบในการมาเรียน เพื่อความสนุก ต้องการเพิ่มความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด โดยมิได้หวังจะนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

2. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หมายถึง ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นคณะวิทยาศาสตร์ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ภาควิชาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2539

3. วิชาที่เรียน หมายถึง กลุ่มวิชาที่เปิดสอนในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ภาควิชาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ประกอบด้วย

3.1 กลุ่มวิชาตัดเสื้อ หมายถึง นักศึกษาที่เรียนวิชาตัดเสื้อสตรี ตัดเสื้อชาย ช่างปักจักร ช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

3.2 กลุ่มวิชาเสริมสวย - ตัดผม หมายถึง นักศึกษาที่เรียนวิชาเสริมสวย และตัดผมชาย ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

3.3 กลุ่มวิชาอาหาร-ขนม หมายถึง นักศึกษาที่เรียนวิชาอาหาร - ขนม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

4. รอบที่เรียน หมายถึง การจัดระบบการเรียนการสอนในวันหนึ่ง ออกเป็น 2 รอบ คือ รอบเช้า (9.00 - 12.00) รอบค่ำ (17.00 - 20.00 น.)

5. อาชีพของนักศึกษา หมายถึง ประเภทหรือลักษณะของงานที่นักศึกษายึดเป็นอาชีพหลัก ทำให้มีรายได้เป็นประจำ แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

5.1 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง การประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างในหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจเป็นหลัก ทำงาให้มีรายได้ประจำด้วยการทำงานกระทรวง ทบวง กรม ตลอดจนสถานที่ราชการต่าง ๆ

5.2 เจ้าของกิจการหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว หมายถึง ประเภทหรือลักษณะของงานที่นักศึกษายึดเป็นอาชีพหลัก ทำงาให้มีรายได้ เช่น ค้าขาย รับเหมาก่อสร้าง เจ้าของร้านค้า ตัวแทนขายสินค้า เจ้าของทรัพย์สินที่มีไว้ให้ผู้อื่นเช่า พนักงานการเงิน พนักงานขายของ พนักงานโทรศัพท์ พนักงานโรงแรม เป็นต้น

5.3 รับจ้าง หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างในบริษัท ร้านค้าต่าง ๆ เช่น พนักงานขับรถ พนักงานพิมพ์ดีด พนักงานขายของ รับซักรีด คนรับใช้ กรรมกรในโรงงาน พนักงานรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

5.4 ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ หมายถึง ผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพอะไร เช่น นักเรียน นักศึกษา หรือคนว่างงาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความหมายของแรงจูงใจ ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น พ.ศ. 2533 การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายของแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจได้มีนักวิชาการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

กิลฟอร์ด และเกรย์ (Guilford and Gray. 1970 : 12) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นสิ่งเร้าที่นำช่องทางและเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมของมนุษย์ ส่วนกู๊ด (Good. 1973 : 375) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการเร้าและสนับสนุนให้บุคคลกระทำกิจกรรมอย่างมีระบบ และฮิลการ์ด (Hilgard. 1981 : 314) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจอีกทัศนะหนึ่งว่า หมายถึง บังคับหรือองค์ประกอบที่ไปกระตุ้นบุคคลให้เกิดพลังและนำไปสู่การกระทำ

สำหรับในประเทศไทยนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้ คือ

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2522 : 39) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่ทำให้อินทรีย์เกิดพลังที่มีทิศทางซึ่งหมายถึง การกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่มีทิศทาง เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายอันใดอันหนึ่ง

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 419) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจเป็นวิธีการที่จะชักนำให้บุคคลตัดสินใจกระทำตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2524 : 39) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่โน้มน้าวที่มีอิทธิพลเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา

จรรยา โทมลบุญย์ (2528 : 57) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจเป็นภาวะการผลักดันหรือกระตุ้นและชี้แนวทางให้อินทรีย์มีการตอบสนองไปสู่เป้าหมายหรือเป็นเครื่องล่อใจ ซึ่งเป็นความต้องการเฉพาะอย่าง ที่ให้ความพึงพอใจแก่บุคคล

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่โน้มน้าวจิตใจ สิ่งเร้า แรงผลักดัน หรือแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมและตัดสินใจกระทำสิ่งที่ตนปรารถนาและสนใจ

ประเภทของแรงจูงใจ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528 : 18-19) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึงสภาวะของบุคคลที่มีความต้องการ หรือการแสดงพฤติกรรมบางอย่างตามความชอบของตัวเอง เพราะฉะนั้นบุคคลใดก็ตามที่มีแรงจูงใจภายใน ย่อมจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยความพอใจและยินดีในงาน และนักจิตวิทยาเชื่อว่า แรงจูงใจภายในมีความสำคัญมากกว่าแรงจูงใจภายนอก

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึงสภาวะของบุคคลที่ได้รับแรงกระตุ้นจากภายนอกทำให้มองเห็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากแรงจูงใจภายนอกเกือบทั้งสิ้น

เอนกกุล กริแสง (2526 : 36-40) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย การพักผ่อน การขับถ่าย และความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในภายหลังเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

3. แรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal Motives) แรงจูงใจประเภทนี้ หมายถึงแรงจูงใจที่พัฒนาขึ้นในตัวคน ซึ่งจะแตกต่างกันไปไม่เหมือนกัน แรงจูงใจส่วนบุคคลมีรากฐานมาจากความต้องการทางร่างกาย และความต้องการทางสังคมประกอบกัน แต่ความรุนแรงจะมากน้อยต่างกัน เช่น ในเรื่องความต้องการสะสมสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น

แรงจูงใจส่วนบุคคลที่สำคัญและเห็นได้ชัดคือ การติดยาหากไม่ได้เสพแล้วจะเกิดอาการผิดปกติกับร่างกาย สำหรับรายที่ติดยาอย่างรุนแรงอาจถึงกับฆ่าตัวตายหรือก่ออาชญากรรม และอีกประการหนึ่งคือ ระดับความมุ่งมั่น หมายถึง ขอบเขตของความมุ่งมั่นที่กำหนดไว้ ซึ่งแต่ละคนจะตั้งระดับความมุ่งมั่นไว้ไม่เหมือนกันและจะเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

กมลรัตน์ หล้าสว่างษ์ (2528 : 227) ได้แบ่งแรงจูงใจเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (Physical Motivation) เป็นแรงจูงใจที่มีติดตัวมาแต่เกิด มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งเกิดจากความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ การพักผ่อน การได้รับความคุ้มครอง ความปลอดภัย การได้รับความเพลิดเพลิน การลดความเคร่งเครียด ความต้องการทางเพศ ความกระหายน้ำ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นทีหลังจากการเรียนรู้ในสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การเป็นที่ยอมรับในสังคม ความมีเกียรติได้รับความยกย่องชมเชย เป็นต้น

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2528 : 63-64) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากภายในตัวบุคคล ซึ่งมีผลต่อการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ แรงจูงใจภายในมีความสำคัญมากกว่าแรงจูงใจภายนอก เพราะว่าแรงจูงใจภายในเกิดจากความรู้สึกของบุคคล เมื่อบุคคลรู้สึกเช่นใด ก็จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองความรู้สึกของตนเสมอ ส่วนแรงจูงใจภายนอกนั้นบุคคลอาจเกิดจากความรู้สึกเฉย ๆ ก็ได้สำหรับตัวอย่างของแรงจูงใจภายใน ได้แก่

- 1.1 ความอยากรู้อยากเห็น ทำให้บุคคลค้นคว้าเพิ่มเติมหรือเกิดใฝ่ฝันได้
- 1.2 ความสนใจ ทำให้บุคคล ใต้อ่าน หรือจ้องมอง เป็นต้น
- 1.3 ความรัก ทำให้หนูหนวกตาบอด
- 1.4 ความอบอุ่น ทำให้สบายใจ

- 1.5 ความเห็นอกเห็นใจ ทำให้เกิดการคล้อยตาม หรือตามใจ
- 1.6 ความสงสาร ทำให้เกิดการให้อภัย
- 1.7 ความสำเร็จ ทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจ
- 1.8 ความทิว ทำให้บุคคลปรับพฤติกรรมได้
- 1.9 ความต้องการ ทำให้บุคคลเป็นอะไรหรือทำอะไรก็ได้
- 1.10 ความพอใจ ทำให้บุคคลยินดีและทำอะไรก็ได้
- 1.11 ความศรัทธา ทำให้บุคคลเกิดการยอมรับและทำอะไรก็ได้
- 1.12 ความซาบซึ้ง ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากภายนอกตัวบุคคล ซึ่งมีผลต่อการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ แรงจูงใจภายนอกที่สำคัญ ได้แก่ การแข่งขัน การร่วมมือ บุคลิกภาพของครู วิธีการสอนของครู การให้รางวัล การลงโทษ และการใช้สื่อการสอน เป็นต้น

ส่วนเชอร์ริฟ (สุวัจน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 104 ; อ้างอิงมาจาก Sherif. 1956) ได้แยกแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. แรงจูงใจทางด้านร่างกาย (Physical Motivation) เป็นความต้องการทางด้านร่างกายเกี่ยวกับ อาหาร น้ำ การพักผ่อน การได้รับความคุ้มครอง ความปลอดภัย การได้รับความเพลิดเพลิน การลดความเคร่งเครียด แรงจูงใจทางด้านนี้จะมีสูงมากในวัยเด็กตอนต้น และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย เนื่องจากได้เกิดความเสื่่อมถอยทางด้านร่างกาย

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม (Social Motivation) เริ่มต้นตั้งแต่เกิดของมนุษย์เราก็คือได้ว่าแรงจูงใจด้านนี้สลับซับซ้อนมาก เป็นความต้องการที่มีผลมาจากด้านชีววิทยาของมนุษย์ในความต้องการอยู่ร่วมกัน กับครอบครัว เพื่อนฝูงในโรงเรียน เพื่อนร่วมงานเป็นความต้องการส่วนบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ซึ่งเงินบางวัฒนธรรมหรือบางสังคมจะมีอิทธิพลที่เข้มแข็งและเหนียวแน่นมาก

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 321 - 322) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจเพื่อการอยู่รอด (The Survival Motives) หมายถึง ความต้องการทางกาย (Physiological Needs) ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้เช่น ความต้องการอาหาร ความต้องการน้ำ ความต้องการอุณหภูมิพอเหมาะ ความต้องการในการขับถ่ายของเสีย ความต้องการการพักผ่อน และความต้องการทำกิจกรรม

2. แรงจูงใจทางสังคม (The Social Motives) หมายถึง แรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการทางสังคม (Social Needs) ของมนุษย์ในการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ความต้องการความรัก (Need for Affection) ความต้องการตำแหน่งในสังคม (Need for Social Status) ความต้องการทางเพศ (Sexual Need) ความต้องการเหล่านี้กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ (Motives) ให้คนเรากระทำพฤติกรรมทางสังคม (Social Behavior)

3. แรงจูงใจในทางอาวตตน (Ego-integrative Motives) หมายถึง แรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการความสำเร็จ (Need for Success-fulness) ความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความต้องการในการสร้างและประดิษฐ์ เพื่อให้เกิดความรู้สึกนับถือตนเอง (Self-respect) ซึ่งจะเป็นทางให้บุคคลสามารถหลีกเลี่ยงจากการมีมด้อย (Inferiority Complex) และความรู้สึกว่าตนไม่มีค่า (Self-depreciation) หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าตนจะได้มีความรู้สึกว่ามีความสามารถ (Sense of Attainment) ส่วนแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ (Satisfying Philosophies of Life) นั้น ก็เพื่อบุคคลจะได้เป็นที่น่านิยมนกย่องของคนอื่นในสังคมด้วย

มอร์แกน และ คิง (Morgan and King. 1966 : 281) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการผูกพันกับผู้อื่น (Affiliation Needs) เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นนอกเหนือจากพ่อแม่ พี่น้อง ความผูกพันกันนั้นทำให้

เกิดความพึงพอใจและสบายใจ ในการที่จะอยู่ร่วมกันหรือทำงาน เกี่ยวข้องกัน เพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ

2. ความต้องการฐานะ (Status Needs) ในชุมชนที่อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นจำนวนมาก การแบ่งแยกระดับชั้นจะเกิดขึ้นเสมอ คนส่วนมากจึงพยายามจะสร้างฐานะของตนเองให้ทัดเทียมหรือให้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน ซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น อยากรได้ตำแหน่ง (Rank) อยากรได้เกียรติยศและอำนาจ (Prestige and Power)

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า แรงจูงใจของบุคคลเรานั้นแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ แรงจูงใจภายในเป็นแรงจูงใจที่เกิดภายในตัวของบุคคลและมีคุณค่ามากกว่าแรงจูงใจภายนอก เพราะแรงจูงใจภายในนั้นปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียนได้ยากกว่า ส่วนแรงจูงใจภายนอกเป็นแรงจูงใจที่เกิดภายนอกตัวบุคคลโดยได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้าภายนอก เท่านั้น

ทฤษฎีแรงจูงใจ

ทฤษฎีแรงจูงใจที่สำคัญ คือ ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ หรือที่นิยมเรียกกันว่า ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ซึ่งอธิบายว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด กล่าวคือ เมื่อได้รับการตอบสนองหรือความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว ย่อมจะแสวงหาสิ่งอื่นต่อไปอีก หรือเกิดความต้องการสิ่งใหม่ขึ้นมาอีก โดยเริ่มจากความต้องการขั้นมูลฐานที่สุด เรียงไปจนถึงความต้องการขั้นสูงที่สุด รวม 5 ขั้นด้วยกัน ดังนี้

มาสโลว์ (Maslow, 1954 : 80-92)

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physical Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานหรือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการอยู่รอดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการให้ตนเองมีความปลอดภัยในชีวิต

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belonging and Love Needs) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นรัก ต้องการความอบอุ่น มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ ร่วมเป็นเจ้าของกิจการต่าง ๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ เป็นต้น

4. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการด้านชื่อเสียง ความร่ำรวย ฐานะทางสังคม การยอมรับนับถือตนเอง การยอมรับจากสังคม เป็นต้น

5. ความต้องการลึกลงการแห่งตน (Needs for Self-Actualisation) เป็นความต้องการที่จะเข้าใ้เงินสังคม ได้แก่ ความต้องการเข้าใ้เงินตนเองอย่างค่องแท้ เข้าใ้ใจความเป็นจริงของชีวิต เป็นต้น

✓ ทฤษฎีการจูงใจของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's Dual Factor Theory)

เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959 : 60-63) ได้สร้างทฤษฎีนี้ขึ้นมา โดยได้สอบถามความเชื่อที่ว่า เงิน เป็นเพียงสิ่งเดียวที่กระตุ้นให้คนอยากจะทำงาน จากการสัมภาษณ์วิศวกรและนักบัญชี 200 คน จากโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองพิทส์เบิร์ก มลรัฐเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา เพื่อจะหาว่าองค์ประกอบอะไรที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกในด้านทำให้เกิดความสุขในการทำงาน และความเป็นทุกข์ในการทำงาน สรุปว่าองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพอใจงานจะไม่เหมือนกับองค์ประกอบที่นำไปสู่ความไม่พอใจงาน

ปัจจัยที่อาจสร้างความไม่พอใจงาน อาจเรียกว่าเป็นปัจจัยบำรุงรักษาจิตใจหรือปัจจัยค้ำจุน ได้แก่ นโยบายต่าง ๆ และลักษณะการบริหารงาน การนิเทศสภาวะของการทำงาน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เงิน สถานภาพ และหลักประกันความมั่นคง ปัจจัยเหล่านี้ไม่ได้เพิ่มขีดความสามารถในการทำงานของคนงาน แต่จะเป็นตัวประกอบที่ป้องกันการสูญเสียในการปฏิบัติงานของคนงาน

ปัจจัยที่สร้างความพึงพอใจหรือเป็นปัจจัยกระตุ้นจูงใจให้คนทำงาน ได้แก่ ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผล ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ และการได้รับการยกย่อง ซึ่งคนสามารถจะมี

ประสบการณ์ในงาน และงานนั้นเป็นลักษณะที่ท้าทายความสามารถ ปัจจัยเหล่านี้จะช่วย
เพิ่มขีดความสามารถในการทำงานให้แก่บุคคล

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยค้ำจุนนั้นเป็นเพียงองค์ประกอบเสริมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิด
ความไม่พอใจ ถือเป็นปัจจัยหลักที่จำต้องมีอยู่ในทุกองค์การหรือหน่วยงาน เช่น ค่าจ้าง
สภาพแวดล้อมการทำงาน รวมทั้งการบริหารงาน หากสิ่งเหล่านี้ได้รับการเอาใจใส่ดูแล
อย่างพอเพียง ความไม่พอใจจะหายไป แต่ก็จะไม่มีส่วนทำให้เกิดทัศนคติทางด้านบวก หรือแรง
จูงใจขึ้น ส่วนปัจจัยกระตุ้นนั้นถือเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน รวมทั้ง
การชื่นชมยินดีในผลงานและความสามารถของตน เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

ส่วนทฤษฎีแรงจูงใจของวรูม (Vroom, 1970 : 91-103) ได้แก่ ทฤษฎี
ความคาดหวัง (Expectation Theory) ทฤษฎีนี้ได้มาจากการศึกษาด้านจิตวิทยาของ
บุคคลในองค์กร ซึ่งพบว่า บุคคลจะกระทำการใดก็ตามมักขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

1. ผลตอบแทนที่ได้รับ
2. ความพอใจและความไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับ
3. ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น
4. โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวัง

ในทฤษฎีของ วรูม การที่มนุษย์จะเลือกหรือตัดสินใจกระทำการหนึ่งสิ่งใดนั้น มีสาเหตุ
หรือแรงจูงใจ โดยอาศัยเหตุผลและปัจจัยหลาย ๆ อย่างประกอบกัน มิได้เกิดจากเพียงปัจจัย
หนึ่งปัจจัยเดียว

แรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียน

แรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใหญ่สนใจเข้าเรียนนั้น นับว่ามีความสำคัญต่อการนำมาพิจารณา
เพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตร ตลอดจนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการศึกษา เพราะผู้ใหญ่
แต่ละคนไม่ได้เข้าเรียนด้วยแรงจูงใจเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งเสมอ บางคนมาเรียนด้วย
เหตุผลหลายอย่างประกอบกันหรือบางคนอาจมีเหตุผลซ่อนเร้นที่เจ้าตัวไม่ยอมบอกความจริง
หรือบางคนอาจไม่ทราบเหตุผลที่แท้จริงของตนเองก็ได้ เช่น อาจรู้เห็นเพียงว่าเข้าเรียน

เพราะเห็นว่าโปรแกรมนั้น "เข้าที่ติ" หรือ "น่าสนใจ" หรือ "ดีกว่าอยู่เปล่า ๆ" (ทรงวุฒิ วัฒนเขจร. 2533 : 13 ; อ้างอิงมาจาก นวลฉวี วิชาลศิริกุล. 2538 : 17) แต่แรงจูงใจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่มีในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตของมนุษย์ที่จะฝ่าฟันกระทำสิ่งที่ยาก ๆ ใ้ประสบความสำเร็จ และได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อของผู้ใหญ่ มีผู้กล่าวไว้หลายทัศนะด้วยกันดังนี้

① เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นผลทำให้บุคคลมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อต่างกันดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพขออบการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน
4. ภูมิลาเนาของสถานศึกษาที่อยู่ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

② พจน์ สะเพียรชัย (2525-2526 : 8-13) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษา ระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่านับวันจะมีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการมีและไม่มีงานทำ และที่สำคัญการศึกษาได้รับการยอมรับให้เป็นปัจจัยพื้นฐานอีกประการหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับปัจจัยด้านอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย เมื่อทุกคนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาทุกคนจึงต้องการและเฝ้าหา

③ กิพวารณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 32-34) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่าแรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และโอกาสเช่น วัยเด็กส่วนใหญ่จะเรียนเพราะพ่อแม่ให้เรียนหรือเรียนตามเพื่อน ถ้าเป็นวัยรุ่นตอนปลายจะเรียนเพื่อมองหานาทางการดำเนินชีวิต โดยจะดูจากชาติพันธุ์หรือผู้ใกล้ชิด ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวหันเหเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญคือต้องเป็นงานประเภท

ที่ตนมีรัก และชอบที่จะทำด้วย/ เป็นต้น บางครั้งการเลือกเรียนสาขาต่าง ๆ ของเด็ก วิทยาลัยมักขึ้นอยู่กับค่านิยมของพ่อแม่ พี่น้อง และเพื่อน โดยคิดว่าการเรียนระดับมหาวิทยาลัย เท่านั้นที่จะทำให้บุตรหลานมีโอกาสได้งานดี ๆ หาก มีเงินเดือนสูง เป็นเจ้านายคน เป็นที่เชิดหน้าชูตาของพ่อแม่ วงศ์ตระกูล โดยไม่คำนึงถึง ความสามารถของผู้เรียน ในเรื่อง การสนับสนุนของครอบครัวนี้ ครอบครัวใดมีฐานะทาง เศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งเสีย บุตรหลานให้ได้ เรียนถึงระดับสูงสุดเท่าที่มีสติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ อาจเรียนถึง ระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจไม่ดีไม่อาจส่งเสีย ให้เรียนถึงระดับอุดมศึกษาได้ก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสเหมายหน้าและถ้ามีความสนใจกลับเข้าศึกษาต่อใหม่ ในการศึกษาของกลุ่มหลัง นี้มีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มแรก กล่าวคือ คนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและ เศรษฐกิจด้วย

ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่า แรงจูงใจให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียน เหตุหนึ่งคือ เหตุจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจน ที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นหรือคนหนุ่มสาวเข้าเรียน เพราะต้องการพัฒนาตนเองทั้ง ด้านอาชีพ และความรู้ เพื่อที่จะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

กล่าวโดยสรุป แรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่จะประกอบไปด้วยความ ต้องการ และมีจุดมุ่งหมายในลักษณะผสมผสานกัน แต่หากจะให้จำแนกว่าเหตุผลใดที่เป็น แรงจูงใจที่แท้จริงนั้น นับว่าเป็นเรื่องที่ยากเพราะสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการเข้ามาเรียนที่แท้จริงนั้น อาจจะมาจกแรงจูงใจหลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวกับตนเองหรือผู้อื่นก็ได้

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2533 (รุ่งรัตน์ ภักดีรัตน์ และคณะ. 2535 : 10 - 15)

การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2533 นั้น ๑ ิระเบียนกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2533 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2534 ควบคุม ักระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2533 ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2522 ที่ใช้กับหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พ.ศ. 2522 เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไป ที่ไม่มีโอกาสศึกษาวิชาชีพในระบบได้มีโอกาสฝึกวิชาชีพตามที่ตนต้องการได้ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ตามความถนัดและความสนใจ
2. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้ว ได้มีโอกาสศึกษาเทคโนโลยีใหม่ ๆ และฝึกวิชาชีพเพิ่มเติมจนอาชีพนั้น ๆ สามารถนำไปพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดียิ่งขึ้น เป็นการยกระดับการทำงาน และเพิ่มพูนรายได้แก่ตนเองและครอบครัว
3. เพื่อเปิดโอกาสให้แก่บุคคลที่มีอาชีพอยู่แล้ว แต่ประสงค์จะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น ได้มีโอกาสศึกษาและฝึกวิชาชีพอื่นตามที่ตนเองถนัดและสนใจ เพื่อให้มีรายได้สูงขึ้นจากเดิมตามความประสงค์ของตน
4. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจเลือกเรียนวิชาชีพสามารถเรียนตามหลักสูตรนี้ได้ และเมื่อจบหลักสูตรนี้แล้วสามารถโอนหน่วยกิตการเรียนไปสมทบกับหน่วยกิตของระบบโรงเรียนที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่ได้
5. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ทั้งด้านความรู้ความชำนาญ ตลอดจนแนวทางการประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมและเศรษฐกิจ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พื้นฐานของผู้เข้าเรียน

ผู้เข้าเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สอบได้ไม่ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่าหรือตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรหรืออยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

คุณสมบัติของผู้เข้าเรียน

1. มีสัญชาติไทย
2. มีความประพฤติเรียบร้อย
3. มีร่างกายแข็งแรงและเหมาะสมในการเรียนวิชาชีพนั้น ๆ
4. ไม่เป็นโรคที่สังขมรังเกียจ หรือติดยาเสพติดอย่างร้ายแรง
5. เป็นผู้ผ่านการสอบคัดเลือก หรือคัดเลือกให้เข้าเรียน หรือตามวิธีการที่สถานศึกษากำหนด
6. มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่ง
7. มีความเคารพเลื่อมใส ศรัทธาต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
8. มีเจตคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
9. ไม่เป็นนักบวชหรืออยู่ในสมณเพศ ยกเว้นในกรณีจัดเรียนเป็นกลุ่มโดยเฉพาะ

การรับผู้เข้าเรียน

สถานศึกษาจะรับผู้เข้าเรียนในรายวิชาใดได้จำนวนเท่าไร ให้เป็นไปตามที่กรมอาชีวศึกษากำหนดตามคำสั่งกรมอาชีวศึกษาที่ 1788/2524 เรื่อง การกำหนดจำนวนนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นและหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ ดังนี้

1. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำนวนนักศึกษา 15 คนต่อห้องเรียน และหากเปิดสอนมากกว่า 1 ห้อง ห้องสุดท้ายต้องไม่ต่ำกว่า 10 คน

2. ประเภทวิชาคหกรรมและศิลปหัตถกรรม จำนวนนักศึกษา 20 คนต่อห้องเรียน และถ้าเปิดสอนมากกว่า 1 ห้อง ห้องสุดท้ายต้องไม่ต่ำกว่า 10 คน

3. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ๑ ให้รับนักศึกษาได้ 25 คนต่อห้องเรียน และถ้าเปิดสอนมากกว่า 1 ห้อง ห้องสุดท้ายต้องไม่ต่ำกว่า 10 คน

หากจำนวนนักศึกษาในห้องเรียนไม่ครบตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นให้ปฏิบัติตามดังนี้

1. กรณีที่เปิดสอนนอกเวลาราชการ ต้องมีผู้สมัครไม่ต่ำกว่า 15 คน

2. กรณีที่เปิดสอนในเวลาราชการ ถ้ามีผู้สมัครต่ำกว่า 15 คน ๑ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาว่าจะเปิดสอนวิชานั้นหรือไม่

สำหรับประเภทวิชาเกษตรกรรมนั้น มิได้กำหนดจำนวนนักศึกษาไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ในทางปฏิบัติโดยทั่วไปจะจัดให้นักศึกษาห้องเรียนละประมาณ 25-30 คน

การเปิดรับสมัคร สามารถจัดทำได้ตั้งแต่ก่อนเปิดภาคเรียนหรือในระหว่างภาคเรียน เช่น รับนักศึกษาเข้าเรียนแทนนักศึกษาที่จบหลักสูตรก่อนหรือลาออก หรือลาพักการเรียน หรืออื่น ๆ โดยให้สถานศึกษาพิจารณาคุณสมบัติของผู้เข้าเรียน และกำหนดวันและเวลารับสมัครพร้อมทั้งวันประกาศการรับผู้เข้าเรียนได้เอง

การเปิด-ปิดภาคเรียน

เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ในการที่จะได้พัฒนาบุคลากร และปรับปรุงอุปกรณ์การเรียนการสอน และเครื่องมือเครื่องจักรที่ใช้ในการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ที่สุดในภาคเรียนต่อไป กรมอาชีวศึกษาจึงกำหนดวันปิดภาคเรียนตามคำสั่งที่ 239/2534 ดังนี้

1. ภาคเรียนที่ 1 ปิด 1 เมษายน ถึง 15 พฤษภาคม

2. ภาคเรียนที่ 2 และ 3 ปิดภาคเรียนระหว่างช่วงต่อภาคเรียนได้อีก 15 วัน

โดยให้หัวหน้าสถานศึกษากำหนดการเปิด-ปิดได้ตามความเหมาะสม

สำหรับกำหนดเวลาทำการสอนนั้น สถานศึกษาสามารถเปิดทำการสอนในเวลาและนอกเวลาราชการได้ตั้งแต่ 17.00 น. ถึง 20.00 น. โดยให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติบุคลากรที่ทำการสอนและปฏิบัติหน้าที่อื่น ทั้งในและนอกเวลาราชการปกติ หรือ

อาจเปิดทำการสอนนักศึกษากลุ่มพิเศษนอกเวลาที่กำหนดแล้วเป็นการพิเศษเฉพาะรายการ เช่น เปิดทำการสอนเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ เป็นต้น และให้รายงานให้กรมทราบ ภายใน 7 วัน

การประเมินผลการเรียน

ให้สถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน โดยประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาของแต่ละรายวิชา และประเมินผลทั้งระหว่างเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเมื่อสิ้นสุดการเรียน เพื่อดูผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน การประเมินผลอาจใช้วิธีการวัดผลวิธีหนึ่งวิธีใด หรือหลาย ๆ วิธีผสมกันได้ อัตราส่วนของการประเมินผลระหว่างเรียน และเมื่อสิ้นสุดการเรียนให้สถานศึกษาเป็นผู้กำหนด โดยมีวิธีการดังนี้

1. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน

ผู้สอนจะต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การสอน และเกณฑ์ขั้นตอนของการสอนผ่านรายวิชาก่อนที่จะทำการสอนแต่ละรายวิชา นอกจากนั้นผู้สอนจะต้องทำการประเมินผลการเรียน เพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของผู้เรียน และประเมินผลระหว่างเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อศึกษาผลการเรียน ทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมให้ถูกต้องเหมาะสม การประเมินผลนี้ต้องให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาที่เรียน โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย และจะต้องนำผลการประเมินไปรวมกับการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียน

2. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน

ให้ผู้สอนดำเนินการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียน เพื่อตรวจสอบผลการเรียน โดยประเมินให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาที่สำคัญของรายวิชานั้น แล้วนำมารวมกับผลการประเมินระหว่างเรียนตามอัตราส่วนที่กำหนด และนำผลที่ได้มาเปลี่ยนแปลงเป็นระดับผลการเรียนโดยใช้ตัวเลขและตัวอักษร แสดงระดับผลการเรียนในแต่ละรายวิชาดังต่อไปนี้

- 4 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
- 3 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี
- 2 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
- 1 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่กำหนด
- 0 หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ (ตก)
- ม.ส. หมายถึง ไม่สมบูรณ์ยังตัดสินผลการเรียนไม่ได้

3. การตัดสินผลการเรียน

ให้พิจารณาเป็นรายวิชา รายวิชาที่ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ให้ได้ระดับผลการเรียน 0 รายวิชาที่ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ให้ระดับ 1-4 แล้วแต่ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ใด หากมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ประเมินผลการเรียนไม่ได้ ให้ได้ระดับผลการเรียน ม.ส. นักศึกษาที่ได้ระดับผลการเรียน 0 สามารถสอบแก้ตัวได้ 1 ครั้ง หากสอบแก้ตัวแล้วไม่ผ่านให้เรียนซ้ำ หากเป็นรายวิชานັงคับ การสอบแก้ตัวให้ระดับผลการเรียนได้ไม่เกิน 1 สำหรับนักศึกษาที่ได้ผลการเรียนระดับ ม.ส. เพราะเหตุสุดวิสัย เมื่อได้เข้าสอบหรือส่งผลงานที่ติดค้างอยู่เรียบร้อยแล้ว สามารถให้ระดับผลการเรียนได้ตั้งแต่ 0-4 และหากได้ระดับ 0 สามารถสอบแก้ตัวได้ ผู้ที่ได้ ม.ส. เพราะไม่เข้าเหตุสุดวิสัย เมื่อได้สอบหรือส่งผลงานที่ติดค้างอยู่เรียบร้อยแล้ว จะได้รับระดับผลการเรียนไม่เกิน "1"

การโอนผลการเรียน

สถานศึกษาจะรับโอนผลการเรียนรายวิชาหรือหน่วยวิชา เพื่อนำมาเป็นผลการจบหลักสูตรในรายวิชาได้ ถ้าเป็นรายวิชาหรือหน่วยวิชาเดียวกัน หรือมีเนื้อหาใกล้เคียงกัน และมีจำนวนเวลาเรียนไม่น้อยกว่ากัน โดยที่สถานศึกษาจะรับโอนผลการเรียน หรือทำการทดสอบใหม่ แล้วจึงรับโอนรายวิชาหรือหน่วยวิชานั้นได้ ถ้ามีการทดสอบใหม่ระดับผลการเรียนให้เป็นไปตามที่ได้จากการทดสอบใหม่ แต่ต้องไม่สูงกว่าเดิมและนักศึกษาจะต้องชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่กรมอาชีวศึกษากำหนด

นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน หรือฝึกงานในสถานศึกษางานอาชีพ หรือ มีความรู้ในหน่วยวิชาหรือรายวิชาตามหลักสูตรมาก่อน เข้าเรียน จะขอสอบเทียบประสบการณ์ หรือสอบเทียบความรู้ได้ ถ้าสามารถสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทั้งรายวิชาถือว่านักศึกษาสอบได้ ไม่ต้องเรียนรายวิชานั้น หรือหากสอบผ่านเฉพาะหน่วยวิชาใดก็ไม่ต้องเรียนหน่วยวิชานั้น ๆ อีกได้ และนักศึกษาสามารถขอสอบได้โดยไม่ต้องรอจนครบชั่วโมงเรียน

การอนุมัติการจบหลักสูตร

หลักสูตรที่มีรายวิชาเดียว เมื่อนักศึกษาสอบได้ในรายวิชานั้นแล้ว ถือว่าจบหลักสูตร สำหรับหลักสูตรที่เป็นกลุ่มหรือสาขางาน เมื่อนักศึกษาสอบได้ครบทุกวิชาตามที่กำหนดจึงถือว่า จบหลักสูตร โดยหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียนและจบหลักสูตร

การเก็บเงินบำรุงการศึกษา

ให้สถานศึกษาเก็บเงินบำรุงการศึกษาจากผู้สมัครเข้าเรียนแต่ละรายวิชา ดังนี้

1. ค่าสมัครเข้าเรียน รายวิชาละ 10 บาท
2. ค่าบำรุงการศึกษาอัตราชั่วโมงละ 1 บาท

รายวิชาในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2533 มี 258 รายวิชา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม	มี	12	แผนกวิชา	78	รายวิชา
2. คณะวิชาพาณิชยกรรม	มี	15	แผนกวิชา	40	รายวิชา
3. คณะวิชาคหกรรม	มี	6	แผนกวิชา	75	รายวิชา
4. คณะวิชาศิลปหัตถกรรม	มี	7	แผนกวิชา	41	รายวิชา
5. คณะวิชาเกษตรกรรม	มี	3	แผนกวิชา	24	รายวิชา

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะลิน ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

การจัดการเรียนการสอนประเภทหลักสูตรวิชาชีพพระยะลิน เพื่อเปิดโอกาสให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้ศึกษา แบ่งเป็น 4 คณะวิชา (วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ. 2539 : 12) ได้แก่

1. คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม
  2. คณะวิชาพานิชยกรรม
  3. คณะวิชาศิลปหัตถกรรม
  4. คณะวิชาคหกรรม
1. คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ประกอบด้วย 7 แผนกวิชา ดังนี้
    1. ช่างยนต์
    2. ช่างกลโรงงาน
    3. ช่างเชื่อมโลหะ
    4. ช่างไฟฟ้า
    5. ช่างอิเล็กทรอนิกส์
    6. ช่างเครื่องทำความเย็น และปรับอากาศ
    7. ช่างเขียนแบบก่อสร้าง
  2. คณะวิชาพานิชยกรรม ประกอบด้วย 4 แผนกวิชาดังนี้
    1. โน้ตซี
    2. พิมพ์ดีด
    3. ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ
    4. คอมพิวเตอร์
  3. คณะวิชาศิลปหัตถกรรม ประกอบด้วย 2 แผนกวิชา ดังนี้
    1. ศิลปประดิษฐ์
    2. ดนตรี

4. คณะวิชาคหกรรมประกอบด้วย 7 แผนกวิชาดังนี้

1. ช่างตัดเสื้อผ้าสตรี
2. ช่างตัดเสื้อผ้าชาย
3. ช่างปักจักร
4. อาหาร-ขนม
5. ช่างเสริมสวย
6. ช่างตัดผมชาย
7. ช่างเย็บผ้าอุตสาหกรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่ององค์ประกอบที่มีผลต่อการเข้าศึกษาต่อได้มีผู้ศึกษาไว้ ทั้งทางต่างประเทศและในประเทศดังนี้

1. งานวิจัยต่างประเทศ การสำรวจในประเทศอังกฤษ โดยสถาบันผู้ใหญ่แห่งชาติ (National Institute For Adult Education NIAE) ได้ทำการสำรวจหาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนสถานศึกษา พบว่าเหตุผลมุ่งใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลสำคัญและชัดเจนที่สุด รองลงมาได้แก่เพื่อพัฒนาตนเอง (Self Development) ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเองและเพื่อนำไปปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว เช่น กลุ่มแม่บ้าน (Captive Wives) เหตุมุ่งใจทางสังคม (Social Motives) และเหตุผลอื่น เช่น สนใจกิจกรรมนั้นโดยเฉพาะโปรแกรมเปิดสอนอยู่ใกล้ ๆ บ้าน และมาเรียนเพราะมีเวลาว่างช่วงนั้นพอดี

โบเชียร์ (Boshier, 1971 : 3-26) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ในประเทศแคนาดา นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา โดยได้สร้างเครื่องมือหรือแบบวัดการเข้าเรียนต่อ (Educational Participation Scale หรือ E P S) และนำไปทำการศึกษเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในประเทศดังกล่าว

โดยเขาได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 14 ด้าน คือ

1. แรงจูงใจด้านความช่วยเหลือสังคม
2. แรงจูงใจด้านการติดต่อทางสังคม
3. แรงจูงใจด้านการเพิ่มพูนความรู้ตามการชี้นำของผู้อื่น
4. แรงจูงใจด้านประเทืองปัญญา
5. แรงจูงใจด้านเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพตามการชี้นำของตนเอง
6. แรงจูงใจด้านการทำตามระเบียบสังคม
7. แรงจูงใจด้านการเตรียมตัวเพื่อการศึกษา
8. แรงจูงใจด้านความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ
9. แรงจูงใจด้านการทดแทนด้านสังคม
10. แรงจูงใจด้านการอยากมีส่วนร่วมในสังคม
11. แรงจูงใจด้านการหลบเลี่ยงรายการโทรทัศน์
12. แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองและหลีกเลี่ยงความเบื่อหน่าย
13. แรงจูงใจด้านการฝึกปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่น
14. แรงจูงใจด้านการส่งเสริมความรู้ในส่วนที่ขาดอยู่

ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้ใหญ่เข้าเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน และตัวแปรด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจเหล่านี้ด้วยคือ ผู้ที่มีอายุน้อย มีแรงจูงใจในด้านติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง ผู้ชายมีแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น และแรงจูงใจด้านประกอบอาชีพสูง ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำมีแรงจูงใจในการประกอบอาชีพสูง นอกจากนี้ผลของการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าผู้ที่เข้ามาเรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่อาชีวศึกษาที่มีแรงจูงใจมากกว่าหนึ่งด้าน ต่อมาในปี 1971 โบเชียร์ ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่เฉพาะในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้มีอายุน้อยมีแรงจูงใจด้านการทำงานความคาดหวังของผู้อื่นสูง ส่วนผู้ที่มีอายุมากมีแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้สูง

มอร์สตัน และสมาร์ท (Morstain and Smart, 1974 :83-89) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาเข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้มีอายุน้อย

มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง ส่วนเพศชายมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นสูง และเพศหญิงมาเรียนเพราะต้องการความรู้

2. งานวิจัยภายในประเทศ

๑) อรรถรงค์ เทียนส่อง (2526 : 24) ได้ศึกษาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนในสถานศึกษา พบว่าผู้ใหญ่มีเหตุผลที่แตกต่างกัน เช่น เพื่อสร้างอนาคต เพื่อยกสถานภาพชีวิตของตนเองให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อความก้าวหน้าและเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ต้องการเป็นคนฉลาดเหมือนคนอื่น ๆ และต้องการเรียนให้สูงขึ้น

อนันต์ พงษ์สัตยา (2529 : 65) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียน และไม่เข้าเรียนของผู้ไม่รู้หนังสือตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ จังหวัดน่าน พบว่า เหตุผลในการเข้าเรียนของผู้ไม่รู้หนังสือคือ ต้องการอ่านออก เขียนได้ เห็นความสำคัญของการอ่านออกเขียนได้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชักจูงให้มาเรียน และเห็นว่าเป็นการเรียนที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

๑) วาสนา เจริญวิเชียรฉาย (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ในการเลือกเรียนวิชาศิลปหัตถกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักศึกษานั้น เพราะได้รับสิ่งจูงใจด้านความรัก ความสนใจ และความถนัดในสาขาวิชาชีพศิลปหัตถกรรมอยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่เป็นสิ่งจูงใจมากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือ ด้านความมีเกียรติยศ ชื่อเสียง ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านความคิดเห็นส่วนตัว ด้านความจำเป็นในบางประการ และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

พัชราวุฒิ ธรรมกุลมงคล (2534 : 126) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทการศึกษานอกระบบในเขตกรุงเทพมหานคร ผลจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนมากเป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 18-35 ปี บิดามารดาจบชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพค้าขาย นักศึกษามีพื้นฐานการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น นักศึกษาที่จบชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นกับที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายถึงอนุปริญญา มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป สำหรับนักศึกษาที่ประกอบอาชีพในระดับช่างฝีมือมีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพค้าขาย อาชีพบริการ ผู้ใช้แรงงานและผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ นักศึกษาที่ประกอบอาชีพบริการและอาชีพระดับช่างฝีมือ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ และนักศึกษาที่ประกอบอาชีพระดับวิชาชีพ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่าที่ประกอบอาชีพผู้ใช้แรงงาน นักศึกษาที่ประกอบอาชีพช่างฝีมือ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่ประกอบอาชีพผู้ใช้แรงงานและที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ นอกจากนี้ นักศึกษาที่เรียนวิชาช่างตัดเสื้อและช่างวิทยุ โทรทัศน์ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในด้านการนำความรู้ไปช่วยชุมชน และสูงกว่านักศึกษาที่เรียนพิมพ์ดีดในด้านการประกอบอาชีพ ส่วนนักศึกษาที่เรียนวิชาช่างตัดเสื้อ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ พิมพ์ดีด และช่างวิทยุโทรทัศน์ ในด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ นักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ และช่างตัดเสื้อ มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนวิชาพิมพ์ดีดในด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนรวมทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี มีเหตุจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป

รังรอง สีทองดี (2535 : 253) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่านิสิตมีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อไม่แตกต่างกันในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ แต่นิสิตที่เรียนสาขาวิชาเอกต่างกันมีเหตุจูงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยรวมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น และด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่สถานภาพสมรสต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาที่เลือกเรียนหมวดวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น และด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาที่เรียนรอบการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษามีอาชีพและรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า แรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่มีแรงจูงใจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ผู้วิจัยขอแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม และด้านการเรียนเพื่อรู้ ซึ่ง เป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการมาเรียนของผู้ใหญ่

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันคณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกัน
2. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันคณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกัน
3. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันคณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการที่มีวิชาที่เรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกัน
4. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันคณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการที่มีรอบการเรียนที่ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกัน
5. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันคณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกัน
6. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันคณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการที่มีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาถึงแรงจูงใจในการเข้าเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ การวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดในการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นคณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ รวมทั้ง 2 สาขา คือ สาขาชุมชนเมืองใหม่บางพลี และสาขาวิชาชีพประชาสัมพันธ์ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2539 รวมทั้งสิ้นประมาณ 1,223 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่เป็นนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ซึ่งคำนวณมา โดยคิดคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 1,223 คน ดังนี้

2.1 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1969 : 1088) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (ระดับนัยสำคัญ 0.05) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 301 คน

2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นเป็นสัดส่วนกัน (Proportional Stratified Sample) ดังนี้

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เปิดสอนในอำเภอเมือง เป็นรายกลุ่มวิชาทั้งภาคเช้าและภาคค่ำ เป็นสัดส่วนกัน ได้กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มวิชาตัดเลื้อ จำนวน 73 คน กลุ่มวิชาเสริมสวย-ตัดผม จำนวน 90 คน และกลุ่มวิชาอาหาร-ขนม จำนวน 34 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เปิดสอนสาขานวมชนเมืองใหม่บางพลี เป็นรายกลุ่มวิชาทั้งภาคเช้าและภาคค่ำ เป็นสัดส่วนกัน ได้กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มวิชาตัดเลื้อ จำนวน 21 คน กลุ่มวิชาเสริมสวย-ตัดผม จำนวน 30 คน และกลุ่มวิชาอาหาร-ขนม จำนวน 11 คน

2.2.3 กลุ่มตัวอย่างที่เปิดสอนในสาขาราชประชาสมาสัย เป็นรายกลุ่มวิชาทั้งภาคเช้าและภาคค่ำ เป็นสัดส่วนกัน ได้กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มวิชาตัดเลื้อ จำนวน 8 คน กลุ่มวิชาเสริมสวย-ตัดผม จำนวน 28 คน และกลุ่มวิชาอาหาร-ขนม จำนวน 6 คน

ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 301 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ จำแนกตามสาขาวิชาที่เปิดสอน

สาขาที่ตั้ง/กลุ่มวิชา	ประชากร		รวม	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	เข้า	ค่า		เข้า	ค่า	
1. งามเมือง						
1) กลุ่มวิชาตัดเสื้อ	154	141	295	38	35	73
2) กลุ่มวิชาเสริมสวย-ตัดผม	180	180	366	44	46	90
3) กลุ่มวิชาอาหาร-ขนม	70	70	140	17	17	34
2. สาขาชุมชนเมืองใหม่บางพลี						
1) กลุ่มวิชาตัดเสื้อ	36	50	86	9	12	21
2) กลุ่มวิชาเสริมสวย-ตัดผม	59	60	119	15	15	30
3) กลุ่มวิชาอาหาร-ขนม	23	20	43	6	5	11
3. สาขาราชประชาสมาสัย						
1) กลุ่มวิชาตัดเสื้อ	-	33	33	-	8	8
2) กลุ่มวิชาเสริมสวย-ตัดผม	55	60	115	13	15	28
3) กลุ่มวิชาอาหาร-ขนม	-	26	26	-	6	6
รวม	577	646	1223	142	159	301

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นคณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นตามลำดับ มีขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ชี้แนวคิดแบบวัดแรงจูงใจของโบเชียร์ (Boshier. 1971 : 3-26)

1.2 ศึกษาแบบสอบถามของฐิติ ธรรมกุลมงคล (2534 : 155-159) แล้วนำมาปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของประธานและกรรมการควบคุมวิจัย แล้วนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและให้คำแนะนำให้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำนั้น

1.5 นำแบบสอบถามไปทดลองหาคูแฉกภาพโดยไปทดลองกับนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นคณะวิชาคหกรรมที่ใหม่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

1.6 นำแบบสอบถามไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

2. ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบได้แก่ อายุ ภูมิภาคการศึกษาที่เรียน รอบที่เรียน อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าเรียนของ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นคณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ มี ทั้งหมด 6 ด้าน ประมาณ 60 ข้อ คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการทำตามความ คาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการนำ ความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้

โดยจัดทำเป็นข้อคำถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ช่วงคะแนน ซึ่งหมายถึง ระดับของแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเข้าเรียนเรียงกันจาก ระดับแรงจูงใจมากที่สุดไปคือน้อยที่สุด และได้กำหนดการให้คะแนนแรงจูงใจในการเข้าเรียน แต่ละระดับเป็นดังนี้คือ

5	หมายถึง	มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนมากที่สุด
4	หมายถึง	มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนมาก
3	หมายถึง	มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนปานกลาง
2	หมายถึง	มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนน้อย
1	หมายถึง	มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมี ขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสามมิตร ไปถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่าง สมุทรปราการ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปอธิบายและชี้แจงการตอบแบบสอบถามกับนักศึกษาหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ทั้ง 3 แห่ง คือ งามเมือง สาขาชุมชนเมืองหนองบางพลี สาขาราชประชาสมาสัย และเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง ๑ ชั่วโมงในการเก็บข้อมูลในเดือนกันยายน 2539

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้แล้ว นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ และคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไว้เพื่อการวิเคราะห์ต่อไป การเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมามีจำนวน 301 ฉบับ และเป็นฉบับที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.67 ของแบบสอบถามที่แจกไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดแล้ว นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่แล้วคำนวณหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.33 หมายถึง มีแรงจูงใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.66 หมายถึง มีแรงจูงใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.67 - 5.00 หมายถึง มีแรงจูงใจในระดับมาก

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจในการมาเรียนระหว่างสองกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ t-test และมากกว่าสองกลุ่มใช้ F-test และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Method) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าวใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-PC (Statistical Package for the Social Sciences Version-10)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ α -Coefficient (ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 17)
2. การคำนวณหาสถิติพื้นฐาน การคำนวณค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนมีดังนี้ (ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 59)
  - 2.1 หาอัตราร้อยละ
  - 2.2 ค่าเฉลี่ย
  - 2.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 77)
3. สถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน
  - 3.1 ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรระหว่าง 2 กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ t-test (ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 97)
  - 3.2 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ F-test (ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 108)
ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของนิวแมนคูลส์ (Newman Kelus Method) (ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 113)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในความหมาย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง
SS	แทน	ผลบวกของกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของกำลังสองของคะแนน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ระดับขั้นแห่งความอิสระ (Degrees of Freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ตอน เรียงตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 2 แรงจูงใจของนักศึกษาจำแนกตามรายด้าน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น ข้อมูลด้านอายุ ภูมิการศึกษา กลุ่มวิชาที่เรียน รอบที่เรียน ปัจจุบันประกอบอาชีพ และรายได้ต่อเดือน ดังตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	300	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี	10	03.33
18 - 25 ปี	89	29.67
26 - 35 ปี	166	55.33
36 ปีขึ้นไป	35	11.67
ภูมิการศึกษา		
ประถมศึกษา	130	43.33
มัธยมศึกษา	120	40.00
สูงกว่ามัธยมศึกษา	50	16.67
กลุ่มวิชาที่เรียน		
กลุ่มวิชาตัดเสื้อ (ตัดเสื้อสตรี ตัดเสื้อชาย เย็บผ้า- อุตสาหกรรม ปักจักร)	102	34.00
กลุ่มวิชาเสริมสวยและตัดผม (เสริมสวย ตัดผมชาย)	148	49.33
กลุ่มวิชาอาหาร-ขนม	50	16.67

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	300	100.00
รอบที่เรียน		
รอบเช้า	142	47.33
รอบค่ำ	158	52.67
อาชีพ		
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	28	09.33
เจ้าของกิจการหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	21	07.00
รับจ้าง(ขับรถ พิมพ์ดีด ขายของ รับซักรีด ช่างทำผม	161	53.67
ตัดเสื้อ ทำขนม ดูแลเด็ก กรรมการในโรงงาน และ		
พนักงานรักษาความปลอดภัย)		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักเรียน นักศึกษา และแม่บ้าน)	90	30.00
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	150	50.00
5,000 - 7,000 บาท	84	28.00
7,001 - 10,000 บาท	38	12.67
10,001 บาทขึ้นไป	28	09.33

จากตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 300 คน
สรุปได้ดังนี้

ด้านอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.33 รองลงมาได้แก่
อายุระหว่าง 18 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.67 อายุ 36 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.67 และ
ต่ำสุดคือ อายุต่ำกว่า 18 ปี ร้อยละ 03.33

ด้านวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่จบระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมาได้แก่ มัธยมศึกษา ร้อยละ 40.00 และต่ำสุดคือสูงกว่ามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 16.67

ด้านกลุ่มวิชาที่เรียน ส่วนใหญ่เรียนวิชาเสริมสวย และตัดผม คิดเป็นร้อยละ 49.33 รองลงมาได้แก่กลุ่มวิชาตัดเสื้อ คิดเป็นร้อยละ 34.00 และกลุ่มวิชาอาหาร-ขนม คิดเป็นร้อยละ 16.67

ด้านรอบที่เรียน ส่วนใหญ่เรียนรอบค่ำ คิดเป็นร้อยละ 52.67 และต่ำสุดเรียนรอบเช้า คิดเป็นร้อยละ 47.33

ด้านการประกอบอาชีพ บปรากฏว่าผู้มีอาชีพรับจ้างมากที่สุด คือร้อยละ 53.67 รองลงมาได้แก่ ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 30.00 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 09.33 และเจ้าของกิจการหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 07.00

ด้านรายได้ต่อเดือน บปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็น กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 50.00 รองลงมาได้แก่ผู้มีรายได้ 5,000–7,000 บาท ร้อยละ 28.00 ผู้มีรายได้ระหว่าง 7,001–10,000 บาท ร้อยละ 12.67 และมีรายได้มากกว่า 10,001 บาท ร้อยละ 09.33

ตอนที่ 2 แรงจูงใจของนักศึกษาจำแนกตามรายด้าน

ตาราง 3 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

แรงจูงใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของแรงจูงใจ
ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	3.77	0.56	มาก
ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น.....	3.04	0.77	ปานกลาง
ด้านการประกอบอาชีพ.....	4.32	0.68	มาก
ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่.....	2.66	0.75	ปานกลาง
ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน.....	3.33	0.85	ปานกลาง
ด้านการเรียนเพื่อรู้.....	4.19	0.54	มาก
รวม	3.54	0.45	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการเรียนเพื่อรู้ และด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น อยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีแรงจูงใจด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่เป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 4 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น

แรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของแรงจูงใจ
ท่านต้องการมีเพื่อนใหม่และได้รู้จักคนใหม่มากขึ้น	3.55	0.94	ปานกลาง
ท่านต้องการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น	3.66	0.86	ปานกลาง
ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา	3.77	0.92	มาก
ท่านต้องการยกสถานภาพทางสังคมของตนเองให้ดีขึ้น	4.10	0.94	มาก
ท่านต้องการให้ผู้อื่นรู้จักและเป็นที่ยอมรับ	3.59	0.98	ปานกลาง
ท่านต้องการได้รู้จักกับเพื่อนต่างอาชีพ	3.74	0.91	มาก
ท่านต้องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพ กับผู้อื่น	3.73	1.01	มาก
ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม	3.62	0.84	ปานกลาง
ท่านต้องการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม	4.18	0.85	มาก
รวม	3.77	0.56	มาก

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจต้องการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม ต้องการยกสถานภาพทางสังคมของตนเองให้ดีขึ้น อยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องที่มีผลต่อแรงจูงใจอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ ต้องการมีเพื่อนใหม่และได้รู้จักคนมากขึ้น

ตาราง 5 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น

แรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของแรงจูงใจ
ท่านได้รับการสนับสนุนจากบิดา มารดาและสมาชิกในครอบครัวให้มาเรียน.....	3.73	1.12	มาก
หัวหน้างานแนะนำให้มาเรียน.....	2.20	1.17	น้อย
ท่านได้รับการชักจูงให้มาเรียนจากเพื่อนร่วมอาชีพ.....	3.01	1.27	ปานกลาง
ท่านได้รับการแนะนำให้มาเรียนจากผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ.....	3.34	1.27	ปานกลาง
วิชาที่เรียนอยู่กำลังเป็นที่นิยมของตลาดแรงงาน.....	3.86	0.92	มาก
ท่านมีความสนใจเข้าเรียนจากการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ.....	3.45	1.23	ปานกลาง
ท่านได้รับคำแนะนำจากอาจารย์แนะแนวให้มาเรียน.....	2.59	1.32	ปานกลาง
ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพแนะนำให้มาเรียน.....	2.83	1.33	ปานกลาง
ท่านได้รับการแนะนำจากผู้นำในชุมชนที่อาศัยอยู่ให้มาเรียน.....	2.60	1.24	ปานกลาง
ท่านได้รับการแนะนำจากเพื่อนบ้านให้มาเข้าเรียนครั้งนี้.....	2.79	1.28	ปานกลาง
รวม	3.04	0.77	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการทำตาม

- ความคาดหวังของผู้อื่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจเรื่องวิชาที่เรียนอยู่กำลังเป็นที่นิยมของตลาดแรงงาน ได้รับการสนับสนุนจากบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวให้มาเรียนอยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องหัวหน้างานแนะนำให้มาเรียนอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 6 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการประกอบอาชีพ

แรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการประกอบอาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของแรงจูงใจ
ต้องการนำความรู้ไปประกอบเป็นอาชีพหลักในอนาคต.	4.35	0.93	มาก
ท่านต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพรองในอนาคต.	3.76	1.15	มาก
ท่านต้องการเปลี่ยนงานใหม่เมื่อเรียนสำเร็จแล้ว.	3.53	1.32	ปานกลาง
ท่านคิดว่าจะนำความรู้ไปหารายได้พิเศษเสริมให้กับครอบครัว.....	4.26	0.92	มาก
ท่านต้องการนำความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไป.....	4.25	0.92	มาก
ต้องการความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ.....	4.36	0.88	มาก
ต้องการได้รับความรู้ใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากที่เป็นอยู่... ..	4.40	0.75	มาก
ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพสูงขึ้น.....	4.56	0.67	มาก
ต้องการนำวุฒิที่ได้รับไปสมัครงาน.....	2.53	1.25	ปานกลาง
ต้องการความรู้ไปเป็นอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี.....	4.41	0.86	มาก
ต้องการนำวิชาชีพที่เรียนไปประกอบอาชีพระหว่างเรียน	3.25	1.19	ปานกลาง
ต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพใหม่ ๆ..	3.87	1.04	มาก
รวม	4.32	0.68	มาก

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการประกอบอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพสูงขึ้น ต้องการนำความรู้ไปเป็นอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี ต้องการได้รับความรู้ใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องที่มีผลต่อแรงจูงใจอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ ต้องการนำวุฒิที่ได้รับไปสมัครงาน

ตาราง 7 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการลิกหนีจากสภาพที่เป็นอยู่

แรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการลิกหนีจากสภาพที่เป็นอยู่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของแรงจูงใจ
เพื่อต้องการลิกหนีปัญหาบางอย่างจากที่บ้าน.....	1.85	1.09	น้อย
เพื่อต้องการใช้เวลาว่างงให้ เป็นประโยชน์.....	4.44	0.89	มาก
เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศจากงานบ้านหรือภารกิจประจำวัน...	2.92	1.28	ปานกลาง
เพื่อลิกหนีปัญหาบางอย่างจากที่ทำงาน.....	2.02	1.18	น้อย
รู้สึกเบื่อหน่ายต่อสภาพความจำเจที่บ้าน.....	2.12	1.25	น้อย
เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและคลายความเครียด.....	2.86	1.31	ปานกลาง
เพื่อลิกหนีจากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน.....	2.73	1.38	ปานกลาง
เพื่อจะได้โอน เปลี่ยนหรือย้ายงานในหน้าที่เดิมที่ทำอยู่.....	2.34	1.29	ปานกลาง
รวม	2.66	0.75	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการลิกหนีจากสภาพที่เป็นอยู่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจ เพื่อต้องการใช้เวลาว่างงให้ เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางส่วน เรื่องที่มีผลต่อแรงจูงใจในระดับน้อยคือ เพื่อต้องการลิกหนีปัญหาบางอย่างจากที่บ้าน

ตาราง 8 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน

แรงจูงใจในการมาเรียนด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของแรงจูงใจ
ต้องการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนที่กำลังมีปัญหาด้านอาชีพ.	3.33	1.12	ปานกลาง
เพื่อเตรียมตัวในการที่จะให้บริการแก่สังคม.....	3.51	1.07	ปานกลาง
เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ผู้สนใจที่จะเรียนในวิชานี้.....	3.48	1.07	ปานกลาง
เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาสถานที่ทำงาน.....	3.14	1.26	ปานกลาง
เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ต้องการหารายได้พิเศษ...	3.41	1.14	ปานกลาง
เป็นวิชาชีพที่เหมาะสมกับชุมชนที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันที่ดีขึ้น...	3.30	1.16	ปานกลาง
เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ว่างงานอยู่ในปัจจุบัน.....	3.31	1.16	ปานกลาง
เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา..	3.58	1.22	ปานกลาง
เพื่อปรับปรุงความสามารถในการมีส่วนร่วมงานชุมชน.....	3.23	1.14	ปานกลาง
ต้องการที่จะเป็นอาสาสมัครสอนวิชาชีพให้แก่ชุมชน.....	3.04	1.25	ปานกลาง
รวม	3.33	0.85	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจเพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางอันดับแรก ส่วนเรื่องที่มีผลต่อแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลางอันดับสุดท้าย คือ ต้องการที่จะเป็นอาสาสมัครสอนวิชาชีพให้แก่ชุมชน

ตาราง 9 แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาด้านการเรียนเพื่อรู้

แรงจูงใจในการมาเรียนด้านการเรียนเพื่อรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของแรงจูงใจ
เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....	4.38	0.80	มาก
มีความสนใจและชอบในวิชาชีพที่เรียน.....	4.44	0.81	มาก
เป็นวิชาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง.....	4.05	0.92	มาก
มีความสุขที่ได้รับความรู้จากวิชาชีพที่เรียน.....	4.35	0.84	มาก
ต้องการได้รับใบประกาศนียบัตร.....	3.56	1.22	ปานกลาง
ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด.....	4.51	0.75	มาก
เป็นวิชาที่ท้าทายความสามารถและน่าสนใจ.....	4.26	0.82	มาก
ต้องการที่จะเป็นผู้มีความรู้ด้านวิชาชีพหลาย ๆ แขนง.....	4.15	0.88	มาก
เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในอนาคต.....	3.72	1.22	มาก
เพื่อเป็นแบบอย่างของบุตรหลานและญาติพี่น้อง.....	4.01	0.98	มาก
เพื่อความภาคภูมิใจของตนเอง.....	4.62	0.71	มาก
รวม	4.19	0.54	มาก

จากตาราง 9 พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการเรียนเพื่อรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจเพื่อความภาคภูมิใจของตนเอง อยู่ในระดับมากอันดับแรก ส่วนเรื่องที่มีผลต่อแรงจูงใจอยู่ในระดับมากอันดับสุดท้ายคือ ต้องการได้รับใบประกาศนียบัตร

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา

ผู้วิจัยการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นคณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ จำแนกตามตัวแปรได้แก่อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ กลุ่มวิชาที่เรียน รอบที่เรียน อาชีพ และรายได้ของนักศึกษา ในแต่ละตัวแปรแยกเปรียบเทียบแรงจูงใจเป็น 6 ด้านคือ

1. ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น
2. ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น
3. ด้านการประกอบอาชีพ
4. ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่
5. ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน
6. ด้านการเรียนรู้

การนำเสนอผลการเปรียบเทียบ ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

3.1 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาจำแนกตามอายุ

การเปรียบเทียบในตอนนี้เป็นการทดสอบสมมุติฐานที่ว่า "นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน" ผลการเปรียบเทียบได้เสนอในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาจำแนกตามอายุ

ด้านของแรงจูงใจในการเข้าเรียน	ต่ำกว่า 18 ปี (N = 10)		18 - 25 ปี (N = 89)		26 - 35 ปี (N = 166)		36 ปีขึ้นไป (N = 35)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	3.42	0.45	3.82	0.59	3.76	0.56	3.82	0.55
ด้านการทำตามความคาดหวัง ของผู้อื่น.....	2.68	0.83	3.11	0.77	3.00	0.77	3.18	0.75
ด้านการประกอบอาชีพ.....	4.18	0.57	4.44	0.57	4.33	0.70	3.99	0.79
ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่.....	2.93	0.89	2.67	0.75	2.64	0.74	2.63	0.73
ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือ ชุมชน.....	3.18	0.73	3.46	0.79	3.30	0.90	3.20	0.83
ด้านการเรียนเพื่อรู้.....	3.98	0.66	4.30	0.45	4.18	0.57	4.01	0.52
รวม	3.38	0.46	3.62	0.42	3.53	0.48	3.46	0.39

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการประกอบอาชีพ มีแรงจูงใจสูงสุด และด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น มีแรงจูงใจต่ำสุด และเพื่อให้ทราบว่านักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจแตกต่างกันหรือไม่ จึงทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา
จำแนกตามอายุ

ด้านของแรงจูงใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	3	1.47	0.49	1.55
	ภายในกลุ่ม	296	93.50	0.32	
	รวม	299	94.97		
การทำตามความคาดหวัง ของผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	3	2.70	0.90	1.52
	ภายในกลุ่ม	296	175.86	0.59	
	รวม	299	178.56		
การประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	5.27	1.76	3.92**
	ภายในกลุ่ม	296	132.62	0.45	
	รวม	299	137.89		
การหลีกเลี่ยงจากสภาพ ที่เป็นอยู่	ระหว่างกลุ่ม	3	0.81	0.27	0.48
	ภายในกลุ่ม	296	165.43	0.56	
	รวม	299	166.24		
การนำความรู้ไป ช่วยเหลือชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.34	0.78	1.07
	ภายในกลุ่ม	296	215.44	0.73	
	รวม	299	217.78		

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านของแรงจูงใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	2.59	0.83	3.02*
	ภายในกลุ่ม	296	84.42	0.29	
	รวม	299	87.01		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.18	0.39	1.92
	ภายในกลุ่ม	296	60.51	0.20	
	รวม	299	61.69		

ตาราง 11 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้เห็นความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทำการทดสอบด้วยวิธีของนิวแมน คูลส์ ดังตาราง 12 และ 13

ตาราง 12 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษาที่มีอายุต่างกัน

อายุ	$\bar{X}$	36 ปีขึ้นไป	ต่ำกว่า 18 ปี	26-35 ปี	18-25 ปี
		3.99	4.18	4.33	4.44
36 ปีขึ้นไป	3.99	-	0.19	0.34	0.45
ต่ำกว่า 18 ปี	4.18		-	0.15	0.26
26 - 35 ปี	4.33			-	0.11
18 - 25 ปี	4.44				-

จากตาราง 12 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 18-25 ปี 26-35 ปี ต่ำกว่า 18 ปี และ 36 ปีขึ้นไปมีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้ของนักศึกษาที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 18 ปี	36 ปีขึ้นไป	26-35 ปี	18-25 ปี
		3.98	4.01	4.18	4.30
ต่ำกว่า 18 ปี	3.98	-	0.03	0.20	0.32
36 ปีขึ้นไป	4.01		-	0.17	0.29
26 - 35 ปี	4.18			-	0.12
18 - 25 ปี	4.30				-

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 18-25 ปี 26-35 ปี 36 ปีขึ้นไป และต่ำกว่า 18 ปี มีแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบแรงจูงใจของนักศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การเปรียบเทียบในตอนนี้เป็นทดสอบสมมติฐานที่ว่า "นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน" ผลการเปรียบเทียบได้เสนอในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

ด้านของแรงจูงใจ	ประถมศึกษา (N = 130)		มัธยมศึกษา (N = 120)		สูงกว่ามัธยมศึกษา (N = 50)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	3.72	0.59	3.78	0.55	3.88	0.51
ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น.	3.21	0.78	2.88	0.72	2.98	0.79
ด้านการประกอบอาชีพ.....	4.44	0.60	4.34	0.59	3.95	0.91
ด้านการหลีกเลี่ยงหนีจากสภาพที่เป็นอยู่....	2.62	0.74	2.71	0.78	2.65	0.67
ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน..	3.43	0.84	3.25	0.85	3.28	0.87
ด้านการเรียนเพื่อรู้.....	4.23	0.57	4.19	0.49	4.06	0.57
รวม	3.60	0.45	3.52	0.42	3.45	0.53

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการประกอบอาชีพ มีแรงจูงใจสูงสุด และด้านการหลีกเลี่ยงหนีจากสภาพที่เป็นอยู่ มีแรงจูงใจต่ำสุด และเพื่อให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจแตกต่างกันหรือไม่ จึงทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่มี
วุฒิการศึกษาต่างกัน

ด้านของแรงจูงใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.96	0.48	1.51
	ภายในกลุ่ม	297	94.02	0.32	
	รวม	299	94.97		
การทำตามความคาดหวัง ของผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	3	6.97	3.48	6.03**
	ภายในกลุ่ม	297	171.60	0.58	
	รวม	299	178.56		
การประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	8.69	4.34	9.98**
	ภายในกลุ่ม	297	129.21	0.44	
	รวม	299	137.89		
การหลีกเลี่ยงจากสภาพ ที่เป็นอยู่	ระหว่างกลุ่ม	2	0.47	0.24	0.42
	ภายในกลุ่ม	297	165.76	0.56	
	รวม	299	166.24		
การนำความรู้ไป ช่วยเหลือชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.18	1.09	1.50
	ภายในกลุ่ม	297	215.60	0.73	
	รวม	299	217.78		

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านของแรงจูงใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.09	0.54	1.88
	ภายในกลุ่ม	297	85.92	0.29	
	รวม	299	87.01		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.04	0.52	2.55
	ภายในกลุ่ม	297	60.64	0.20	
	รวม	299	61.69		

ตาราง 15 พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น และด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทำการทดสอบด้วยวิธีของนิวแมน คูลส์ ดังตาราง 16 และ 17

ตาราง 16 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นของนักศึกษา
ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน เป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา	วุฒิการศึกษา			
	$\bar{x}$	มัธยมศึกษา	สูงกว่ามัธยมศึกษา	ประถมศึกษา
	$\bar{x}$	2.88	2.98	3.21
มัธยมศึกษา	2.88	-	0.10	0.33*
สูงกว่ามัธยมศึกษา	2.98		-	0.23
ประถมศึกษา	3.21			-

จากตาราง 16 พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาประถมศึกษา มีแรงจูงใจ
ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นสูงกว่านักศึกษาที่มีวุฒิศึกษาระดับมัธยมศึกษา
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	สูงกว่ามัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา
		3.95	4.34	4.44
สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.95	-	0.39*	0.49*
มัธยมศึกษา	4.34		-	0.10
ประถมศึกษา	4.44			-

จากตาราง 17 พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูงกว่านักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่เรียน

การเปรียบเทียบในตอนนี้เป็นการทดสอบสมมุติฐานที่ว่า "นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน" ผลการเปรียบเทียบได้เสนอในตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาที่เรียนต่างกัน

ด้านของแรงจูงใจ	กลุ่มวิชา ตัดเสื้อ (N = 102)		กลุ่มวิชา เสริมสวย ตัดผม (N = 148)		กลุ่มวิชา อาหาร-ขนม (N = 56)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	3.74	0.59	3.80	0.53	3.75	0.61
ด้านการทำตามความคาดหวัง ของผู้อื่น.....	3.00	0.72	3.05	0.78	3.09	0.85
ด้านการประกอบอาชีพ.....	4.19	0.75	4.47	0.57	4.16	0.73
ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่	2.61	0.74	2.70	0.79	2.63	0.63
ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือ ชุมชน.....	3.12	0.91	3.51	0.76	3.26	0.90
ด้านการเรียนเพื่อรู้.....	4.13	0.54	4.28	0.51	4.04	0.60
รวมทั้ง 6 ด้าน	3.45	0.48	3.63	0.40	3.47	0.52

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาที่เรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการประกอบอาชีพ มีแรงจูงใจสูงสุด และต้องการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่มีแรงจูงใจต่ำสุด และเพื่อให้เห็นว่า นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาที่เรียนต่างกัน มีแรงจูงใจต่างกันหรือไม่ จึงทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังตาราง 19

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา
ที่เรียนกลุ่มวิชาที่เรียนต่างกัน

ด้านของแรงจูงใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.23	0.12	0.36
	ภายในกลุ่ม	297	94.74	0.32	
	รวม	299	94.97		
การทำตามความคาดหวัง ของผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	3	0.26	0.13	0.22
	ภายในกลุ่ม	297	178.30	0.60	
	รวม	299	178.56		
การประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.43	3.21	7.26**
	ภายในกลุ่ม	297	131.46	0.44	
	รวม	299	137.89		
การหลีกเลี่ยงจากสภาพ ที่เป็นอยู่	ระหว่างกลุ่ม	2	0.63	0.32	0.57
	ภายในกลุ่ม	297	165.60	0.56	
	รวม	299	166.34		
การนำความรู้ไป ช่วยเหลือชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	9.64	4.82	6.87**
	ภายในกลุ่ม	297	208.15	0.70	
	รวม	299	217.78		

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านของแรงจูงใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.67	1.34	4.71**
	ภายในกลุ่ม	297	84.33	0.28	
	รวม	299	87.01		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.12	1.06	5.29**
	ภายในกลุ่ม	297	59.56	0.20	
	รวม	299	61.69		

ตาราง 19 พบว่า นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนรู้ของนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทำการทดสอบด้วยวิธีของนิวแมน คูลส์ ดังตาราง 20 - 23

ตาราง 20 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษาที่เรียน
กลุ่มวิชาเรียนต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มวิชาเรียนต่างกัน	$\bar{X}$	กลุ่มวิชา	กลุ่มวิชา	กลุ่มวิชา
		อาหาร-ขนม	ตัดเสื้อ	เสริมสวย และตัดผม
		4.16	4.19	4.47
กลุ่มวิชาอาหาร-ขนม	4.16	-	0.03	0.31*
กลุ่มวิชาตัดเสื้อ	4.19		-	0.28*
กลุ่มวิชาเสริมสวยและตัดผม	4.47			-

จากตาราง 20 พบว่า นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเสริมสวยและตัดผม มีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูงกว่านักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาอาหาร - ขนม และกลุ่มวิชาตัดเสื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนของนักศึกษา
ที่เรียนกลุ่มวิชาเรียนต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มวิชาเรียนต่างกัน	$\bar{X}$	กลุ่มวิชา ตัดเสื้อ	กลุ่มวิชา อาหาร - ขนม	กลุ่มวิชา เสริมสวย และตัดผม
			3.12	3.26
กลุ่มวิชาตัดเสื้อ	3.12	-	0.14	0.39*
กลุ่มวิชาอาหาร-ขนม	3.26		-	0.25
กลุ่มวิชาเสริมสวยและตัดผม	3.51			-

จากตาราง 21 พบว่า นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเสริมสวย และตัดผม มีแรงจูงใจ
ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาตัดเสื้อ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้ของนักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเรียนต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มวิชาเรียนต่างกัน	$\bar{X}$	กลุ่มวิชา	กลุ่มวิชา	กลุ่มวิชา
		อาหาร-ขนม	ตัดเสื้อ	เสริมสวย และตัดผม
		4.04	4.13	4.28
กลุ่มวิชาอาหาร-ขนม	4.04	-	0.09	0.24*
กลุ่มวิชาตัดเสื้อ	4.13		-	0.15
กลุ่มวิชาเสริมสวยและตัดผม	4.28			-

จากตาราง 22 พบว่า นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเสริมสวยและตัดผม มีแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้สูงกว่านักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาอาหาร - ขนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 การเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเรียนต่างกันรวม 6 ด้าน เป็นรายคู่

กลุ่มวิชาเรียนต่างกัน	$\bar{X}$	กลุ่มวิชา	กลุ่มวิชา	กลุ่มวิชา
		ตัดเลื้อ	อาหาร - ขนม	เสริมสวย และตัดผม
		3.45	3.47	3.63
กลุ่มวิชาตัดเลื้อ	3.45	-	0.02	0.18*
กลุ่มวิชาอาหาร-ขนม	3.47		-	0.16*
กลุ่มวิชาเสริมสวยและตัดผม	3.63			-

จากตาราง 23 พบว่า นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเสริมสวย และตัดผม มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนทั้ง 6 ด้าน สูงกว่านักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาตัดเลื้อ และกลุ่มวิชาอาหาร-ขนม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรอบที่เรียน

การเปรียบเทียบในตอนนี้ เป็นการทดสอบสมมติฐานที่ว่า "นักศึกษาที่เรียนรอบที่เรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน" ผลการเปรียบเทียบได้นำเสนอในตาราง 24

ตาราง 24 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่เรียนรอบที่เรียนต่างกัน

ด้านของแรงจูงใจ	รอบเช้า (N = 142)		รอบค่ำ (N = 158)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	3.76	0.55	3.78	0.58	-0.44
ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น.....	3.13	0.76	2.96	0.78	1.97*
ด้านการประกอบอาชีพ.....	4.38	0.60	4.27	0.74	1.45
ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่.....	2.66	0.79	2.65	0.71	0.13
ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน.....	3.35	0.89	3.31	0.83	0.42
ด้านการเรียนเพื่อรู้.....	4.19	0.52	4.18	0.56	0.15
รวมทุกด้าน	3.57	0.43	3.52	0.47	1.06

จากตาราง 24 พบว่า นักศึกษาที่เรียนรอบที่เรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษารอบเช้ามีแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นสูงกว่านักศึกษารอบค่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอาชีพของนักศึกษา

การเปรียบเทียบในตอนนี้เป็นการทดสอบสมมุติฐานที่ว่า "นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน" ผลการเปรียบเทียบได้เสนอ
ในตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่ประกอบอาชีพต่างกัน

ด้านของแรงจูงใจ	รับราชการ (N = 28)		เจ้าของกิจการ (N = 21)		รับจ้าง (N = 161)		ไม่ได้ประกอบอาชีพ (N = 90)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น.	3.76	0.48	3.93	0.54	3.78	0.56	3.73	0.60
ด้านการทำตามความคาดหวัง ของผู้อื่น.....	3.12	0.89	3.05	0.68	3.02	0.74	3.04	0.83
ด้านการประกอบอาชีพ.....	3.93	0.97	4.23	0.69	4.41	0.64	4.30	0.59
ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่ เป็นอยู่.....	2.60	0.64	2.72	0.78	2.60	0.73	2.77	0.79
ด้านการนำความรู้ไปช่วย เหลือชุมชน.....	3.45	0.79	3.47	0.97	3.41	0.78	3.12	0.94
ด้านการเรียนเพื่อรู้.....	4.06	0.57	4.20	0.46	4.21	0.55	4.17	0.53
รวม	3.47	0.54	3.54	0.42	3.57	0.43	3.51	0.47

จากตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการประกอบอาชีพ มีแรงจูงใจสูงสุด และด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ มีแรงจูงใจต่ำสุด และเพื่อทราบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีแรงจูงใจต่างกันหรือไม่ จึงทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังตาราง 26

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน

ด้านของแรงจูงใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	3	0.73	0.24	0.77
	ภายในกลุ่ม	296	94.24	0.32	
	รวม	299	94.97		
การทำตามความคาดหวังของผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	3	0.24	3.08	0.13
	ภายในกลุ่ม	296	178.32	0.60	
	รวม	299	178.56		
การประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.02	2.01	4.50**
	ภายในกลุ่ม	296	131.87	0.45	
	รวม	299	137.89		
การหลีกเลี่ยงหนีจากสภาพที่เป็นอยู่	ระหว่างกลุ่ม	3	1.94	0.65	1.16
	ภายในกลุ่ม	296	164.30	0.56	
	รวม	299	166.24		
การนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.97	1.99	2.78 [^]
	ภายในกลุ่ม	296	211.81	0.72	
	รวม	299	217.78		

ตาราง 26 (ต่อ)

ด้านของแรงจูงใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	0.61	0.20	0.70
	ภายในกลุ่ม	296	86.39	0.29	
	รวม	299	87.01		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.40	0.13	2.64
	ภายในกลุ่ม	296	61.29	0.21	
	รวม	299	61.69		

ตาราง 26 พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทดสอบด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ดังตาราง 27 และ 28

ตาราง 27 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพของนักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน
เป็นรายคู่

อาชีพ					
		รับราชการ	เจ้าของกิจการ	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	รับจ้าง
	$\bar{X}$	3.93	4.23	4.30	4.41
รับราชการ	3.93	-	0.30*	0.37*	0.48*
เจ้าของกิจการ	4.23		-	0.07	0.18
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	4.30			-	0.11
รับจ้าง	4.41				-

จากตาราง 27 พบว่า นักศึกษาที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ไม่ได้ประกอบอาชีพ และเจ้าของกิจการ มีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูงกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนของนักศึกษา
ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่

อาชีพ		ไม่ได้ประกอบอาชีพ	รับจ้างฯ	รับราชการฯ	เจ้าของกิจการ
	$\bar{X}$	3.12	3.41	3.45	3.47
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.12	-	0.29	0.33	0.35
รับจ้างฯ	3.41		-	0.04	0.06
รับราชการฯ	3.45			-	0.02
เจ้าของกิจการฯ	3.47				-

จากตาราง 28 พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพเป็นเจ้าของกิจการ รับราชการฯ รับจ้างฯ
ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีแรงจูงใจด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

3.6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างรายได้

การเปรียบเทียบในตอนนี้เป็นการทดสอบสมมุติฐานที่ว่า "นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกัน" ผลการเปรียบเทียบได้เสนอใน ตาราง 29

ตาราง 29 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน

ด้านของแรงจูงใจ	ต่ำกว่า 5,000 (N = 150)		5,000-7,000 (N = 84)		7,001 -10,000 (N = 38)		10,001 บาทขึ้นไป N = 28	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการติดต่อสัมพันธ์ กับผู้อื่น.....	3.72	0.61	3.78	0.45	3.96	0.58	3.74	0.53
ด้านการทำตามความ คาดหวังของผู้อื่น....	3.03	0.81	3.19	0.69	2.99	0.62	2.72	0.92
ด้านการประกอบอาชีพ	4.43	0.61	4.42	0.53	4.03	0.89	3.80	0.77
ด้านการหลีกเลี่ยงจาก สภาพที่เป็นอยู่.....	2.72	0.79	2.59	0.68	0.69	0.74	2.52	0.71
ด้านการนำความรู้ไป ช่วยเหลือชุมชน.....	3.31	0.85	3.45	0.79	3.33	0.86	3.14	1.02
ด้านการเรียนเพื่อรู้..	4.21	0.58	4.23	0.46	4.16	0.55	3.97	0.51
รวมทุกด้าน	3.56	0.47	3.61	0.38	0.51	0.50	3.30	0.46

จากตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านประกอบอาชีพ มีแรงจูงใจสูงสุดและด้านการหลีกเลี่ยงหนี้จากสภาพที่เป็นอยู่ มีแรงจูงใจต่ำสุด และเพื่อให้ทราบว่านักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจแตกต่างกันหรือไม่ จึงทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ดังตาราง 29

ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาที่มี
รายได้ต่างกัน

ด้านของแรงจูงใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	3	1.86	0.62	1.97
	ภายในกลุ่ม	296	93.12	0.31	
	รวม	299	94.97		
การทำตามความคาดหวัง ของผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	3	4.87	1.62	2.76*
	ภายในกลุ่ม	296	173.69	0.59	
	รวม	299	178.56		
การประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	13.50	4.50	10.71**
	ภายในกลุ่ม	296	124.39	0.42	
	รวม	299	137.89		
การหลีกเลี่ยงจากสภาพ ที่เป็นอยู่	ระหว่างกลุ่ม	3	1.51	0.51	0.91
	ภายในกลุ่ม	296	164.72	0.56	
	รวม	299	166.24		
การนำความรู้ไป ช่วยเหลือชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.33	1.78	1.07
	ภายในกลุ่ม	296	215.46	0.73	
	รวม	299	217.78		

ตาราง 30 (ต่อ)

ด้านของแรงจูงใจ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	1.63	0.54	1.88
	ภายในกลุ่ม	296	85.38	0.29	
	รวม	299	87.01		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.13	0.71	3.53*
	ภายในกลุ่ม	296	59.55	0.20	
	รวม	299	61.69		

ตาราง 30 พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทดสอบด้วยวิธีของนิวแมน-คูลส์ ดังตาราง 31-33

ตาราง 31 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นของนักศึกษา
ที่มีรายได้ต่างกันเป็นรายคู่

รายได้/ เดือน		10,001 ขึ้นไป	7,001-10,000	ต่ำกว่า 5,000	5,000-7,000
		$\bar{X}$	2.72	2.99	3.03
10,001 ขึ้นไป	2.72	-	0.27	0.31	0.47*
7,001-10,000	2.99		-	0.04	0.20
ต่ำกว่า 5,000	3.03			-	0.16
5,000-7,000	3.19				-

จากตาราง 31 พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ 5,000-7,000 บาท มีแรงจูงใจ
ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นสูงกว่านักศึกษาที่มีรายได้มากกว่า 10,001 บาทขึ้นไป
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 32 การเปรียบเทียบแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพของผู้อื่นของนักศึกษา
ที่มีรายได้ต่างกันเป็นรายคู่

รายได้/เดือน		10,001 ขึ้นไป	7,001-10,000	ต่ำกว่า 5,000	5,000-7,000
		$\bar{X}$	3.80	4.03	4.42
10,001 ขึ้นไป	3.80	-	0.23	0.62*	0.63*
7,001-10,000	4.03		-	0.39*	0.40*
ต่ำกว่า 5,000	4.42			-	0.01
5,000-7,000	4.43				-

จากตาราง 32 พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ 5,000-7,000 บาท และต่ำกว่า 5,000 บาท มีแรงจูงใจ ด้านการประกอบอาชีพสูงกว่านักศึกษาที่มีรายได้ 7,001-10,000 บาท และ 10,001 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 การเปรียบเทียบนักศึกษาที่มีรายได้ต่างกันรวม 6 ด้าน เป็นรายคู่

รายได้		10,001 ขึ้นไป	7,001-10,000	ต่ำกว่า 5,000	5,000-7,000
		$\bar{X}$	3.30	3.51	3.56
10,001 ขึ้นไป	3.30	-	0.21*	0.26*	0.31*
7,001-10,000	3.51		-	0.05	0.10
ต่ำกว่า 5,000	3.56			-	0.05
5,000-7,000	3.61				-

จากตาราง 33 พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ 5,000-7,000 บาท ต่ำกว่า 5,000 บาท และ 7,001-10,000 บาท มีแรงจูงใจโดยรวม 6 ด้าน สูงกว่านักศึกษาที่มีรายได้มากกว่า 10,001 บาท ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาที่ตัวนักศึกษา โดยแบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ตามทฤษฎีแรงจูงใจของ โบเชียร์ (Boshier. 1971 : 3-26)
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ โดยจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา วิชาที่เรียน รอบการเรียน อาชีพ และรายได้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 มีผู้ลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้น จำนวน 1,223 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดสอนในอำเภอเมือง เป็นรายกลุ่มวิชาทั้งภาคเช้าและภาคค่ำ เป็นสัดส่วนกัน ได้กลุ่มวิชาตัดเสื้อ จำนวน 73 คน กลุ่มวิชาเสริมสวย - ตัดผม

จำนวน 90 คน และกลุ่มวิชาอาหาร - ขนม จำนวน 34 คน กลุ่มตัวอย่างที่เปิดสอนสาขา
ชุมชนเมืองใหม่บางพลี ทั้งภาคเช้าและภาคค่ำ ได้กลุ่มตัวอย่างวิชาตัดเสื้อ จำนวน 21 คน
กลุ่มวิชาเสริมสวย - ตัดผม จำนวน 30 คน และกลุ่มวิชาอาหาร - ขนม จำนวน 11 คน
และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดสอนในสาขาวิชาชีพประชาสมาสัย ทั้งภาคเช้าและภาคค่ำ ได้กลุ่มตัวอย่าง
วิชาตัดเสื้อ จำนวน 8 คน กลุ่มวิชาเสริมสวย - ตัดผม จำนวน 28 คน และกลุ่มวิชาอาหาร-
ขนม จำนวน 6 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 301 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจ
ในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง
สมุทรปราการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของ
นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการติดต่อ
สัมพันธ์กับผู้อื่น (2) ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น (3) ด้านการประกอบอาชีพ
(4) ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ (5) ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และ
(6) การเรียนเพื่อรู้ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยขออนุญาต
จากผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ และขอความร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอน
ทั้งสามสาขาของวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ให้ช่วยแจกและแนะนำวิธีการตอบแบบ

สอบถามโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด ในเดือนกันยายน 2539 ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 301 ฉบับ หลังจากนั้นได้นำไปพิจารณาคัดเลือก เฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ซึ่งปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.68 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้สถิติดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงนับความถี่ แล้วคำนวณค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยสำหรับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง สองกลุ่มโดยใช้การทดสอบค่าที (t - distribution) กลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม ใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - distribution) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ระยะสั้น คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา 300 คน จำแนกได้ดังนี้ คือ ส่วนใหญ่มีอายุ 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.33 มีวุฒิการศึกษาที่ได้รับส่วนมากเป็นระดับประถมศึกษา 130 คน

คิดเป็นร้อยละ 43.33 กลุ่มวิชาที่เรียน บราคว่ากลุ่มวิชาเสริมสายและตัดผมมากที่สุด
 148 คน คิดเป็นร้อยละ 49.33 ด้านรอบที่เรียนส่วนใหญ่เป็นนักศึกษารอบค้ำ คิดเป็นร้อยละ
 52.67 ส่วนทางด้านการศึกษาประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ
 53.67 อาชีพที่เป็นเจ้าของกิจการน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 07.00 และด้านรายได้ของ
 นักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีรายได้
 10,001บาทขึ้นไป มีน้อยที่สุดร้อยละ 09.33

* 2. แรงจูงใจของนักศึกษาจำแนกตามรายด้าน

แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม
 ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ รวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียง 3
 ลำดับแรก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาประกอบอาชีพ มีแรงจูงใจสูงเป็นอันดับที่ 1
 ด้านการเรียนเพื่อรู้ และด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น มีแรงจูงใจสูงเป็นลำดับที่ 2, 3
 ตามลำดับ ด้านที่มีแรงจูงใจต่ำสุดคือด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพความเป็นอยู่ เมื่อพิจารณาเป็น
 รายข้อพบว่าด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ข้อที่มีแรงจูงใจสูงสุดคือ ต้องการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทาง
 สังคม ข้อที่มีแรงจูงใจต่ำสุดคือ ต้องการมีเพื่อนใหม่และได้รู้จักคนมากขึ้นด้านการทำตามความ
 คาดหวังของผู้อื่น ข้อที่มีแรงจูงใจสูงสุดคือ วิชาที่เรียนอยู่กำลังเป็นที่นิยมของตลาดแรงงาน
 ข้อที่มีแรงจูงใจต่ำสุดคือ หัวหน้างานแนะนำให้มาเรียน ด้านการศึกษาประกอบอาชีพ ข้อที่มีแรงจูงใจ
 สูงสุดคือ ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพสูงขึ้น ข้อที่มีแรงจูงใจ
 ต่ำสุดคือ ต้องการนำวุฒิที่ได้รับไปสมัครงาน ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพความเป็นอยู่ ข้อที่มี
 แรงจูงใจสูงสุดคือ ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ข้อที่มีแรงจูงใจต่ำสุดคือ ต้องการ
 หลีกเลี่ยงหาบางอย่างจากที่บ้าน ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน ข้อที่มีแรงจูงใจสูงสุดคือ
 เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่มิตรที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ข้อที่มีแรงจูงใจต่ำสุดคือ ต้องการที่
 จะเป็นอาสาสมัครสอนวิชาชีพให้แก่ชุมชน ด้านการเรียนเพื่อรู้ ข้อที่มีแรงจูงใจสูงสุดคือ เพื่อ
 ความภาคภูมิใจตนเอง ข้อที่มีแรงจูงใจต่ำสุดคือ ต้องการได้รับประกาศนียบัตร

3. เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาตามตัวแปร สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ด้านอายุ พบว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันคณะวิชาคหกรรม ๑ ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแรงจูงใจด้านการ ประกอบอาชีพ นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการเรียนเพื่อรู้ นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันคณะวิชาคหกรรม ๑ ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน สูงกว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น และในด้านการประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน สูงกว่านักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ด้านกลุ่มวิชาที่เรียน พบว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน คณะวิชาคหกรรม ๑ ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ที่เรียนกลุ่มวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกอบอาชีพ นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเสริมสวยและตัดผม มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาอาหาร-ขนม และกลุ่มวิชาตัดเสื้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนนักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาเสริมสวยและตัดผม มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน สูงกว่านักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาตัดเสื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการเรียนเพื่อรู้ นักศึกษาที่เรียนกลุ่มเสริมสวยและตัดผม มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน สูงกว่านักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาอาหาร-ขนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ด้านรอบที่เรียน พบว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชา
คหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ที่เรียนรอบต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้า
เรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น นักศึกษารอบเช้ามีแรงจูงใจในการเข้าเรียน
สูงกว่านักศึกษารอบค่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ด้านการประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษาหลักสูตรหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
คณะวิชาคหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจใน
การเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกอบอาชีพ นักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง ไม่ได้ประกอบอาชีพ
และเป็นเจ้าของกิจการ มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน สูงกว่านักศึกษามีอาชีพรับราชการ
และพนักงานรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6 ด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น คณะวิชา
คหกรรม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ ที่มีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน
โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น นักศึกษาที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไปมีแรงจูงใจ
ในการเข้าเรียนน้อยกว่านักศึกษามีรายได้ 5,000-7,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการประกอบอาชีพ นักศึกษาที่มีรายได้ 5,000-7,000 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่านักศึกษามีรายได้ 7,001-10,000
บาทต่อเดือน และ 10,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการเรียนเพื่อรู้ และด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจัยในการประกอบอาชีพมีความสำคัญของการดำรงชีวิตของมนุษย์เรา จึงทำให้มนุษย์เราต้องดิ้นรนขวบววย ศึกษา หาความรู้ให้กับตนเอง เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้รับไปช่วยแก้ปัญหา และอุปสรรคที่ตนประสบอยู่ในปัจจุบันให้กับบรรลุและประสบผลสำเร็จ ตลอดจนให้ตนเองทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบันที่ได้เปลี่ยนแปลงจากอดีตที่เป็นสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมอุตสาหกรรม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าแรงจูงใจที่อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี เพราะหากมนุษย์เรามีความรู้แล้วโอกาสที่จะหางานที่ดี ๆ ทำ มีรายได้สูงก็จะตามมา ตลอดจนเป็นผู้ที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นดีด้วยแล้ว ก็จะทำให้ตนเองประสบผลสำเร็จในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุขผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเสาวนีย์ พันัสสรณ์ (2535 : 111) ที่ศึกษาเหตุจูงใจในการเข้าเรียนภาษาของผู้เรียนในโรงเรียนสอนภาษาต่างประเทศภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษามีเหตุจูงใจในการเข้าเรียนภาษาอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนเพื่อรู้และด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของบรูมนิคมานนท์ (2528 : 321) ที่กล่าวว่า คนหนุ่มสาวเข้ามาเรียนเพราะต้องการด้านความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ใ้ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และยังสอดคล้องกับฮูล (Houle, 1961 : 15-16) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจของผู้หญิงในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้หญิงเข้าเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน คือมาเรียนเพื่อต้องการปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการที่จะรู้หรือเพื่อหาความรู้ และต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านอาชีพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนวลวิ วิชาลศิริกุล (2538:85) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา อยู่ในระดับมากในด้านเรียนเพื่อรู้ และด้านการประกอบอาชีพ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรได้แก่อายุ วัตถุประสงค์ กลุ่มวิชาที่เรียน รอบที่เรียน อาชีพ และรายได้ของนักศึกษา พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 2 ตัวแปร คือ กลุ่มวิชาที่เรียน และรายได้ของนักศึกษา ส่วนอีก 4 ตัวแปรไม่พบความแตกต่าง โดยสรุปดังนี้

2.1 ด้านอายุ เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี 18 - 25 ปี และ 26 - 35 ปี มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนในด้านการประกอบอาชีพ กับนักศึกษาที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อายุของผู้เรียนมีได้เป็นตัวแปรและอุปสรรคที่สำคัญในการที่จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเข้าเรียน เพราะปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนเปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีความสนใจที่จะเรียนเกี่ยวกับอาชีพ อยู่มากมาย ซึ่งวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการก็เป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการก็ได้จำกัดอายุของผู้ที่จะเข้าเรียนวิชาชีพระยะสั้นในวิทยาลัยสารพัดช่าง ดังนั้นจึงทำให้มีผู้เรียนทุกกลุ่มอายุ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรังรองสีทองดี (2535 : 253) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนาวลวิ วิศาลศิริกุล (2538:87) ที่ศึกษา แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของฐิติ ธรรมกุลมงคล (2534 : 126) พบว่า นักศึกษาที่มีอายุน้อย คือ ต่ำกว่า 18 ปี และ 35 ปี มีระดับแรงจูงใจในการเข้าเรียนรวมทุกด้านสูงกว่านักศึกษาที่มีอายุมาก คือ มีอายุ 35 ปีขึ้นไป และผลงานวิจัยของชัยวัฒน์ ยืนยาว (2539 : 69) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา วิธีเรียนทางไกล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ด้านวุฒิการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนด้านการประกอบอาชีพ สูงกว่านักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดที่เรียนอยู่ ประกอบกับตนเองยังต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ทางด้านอาชีพ เพื่อจะพัฒนาทักษะทั้งทางด้านอาชีพและด้านความรู้ เพื่อที่จะได้หางานทำง่ายขึ้น และประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรรค เทียนส่ง (2526 : 24 - 25) ที่ศึกษาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้ใหญ่มีเหตุผลที่แตกต่างกัน เช่น เพื่อสร้างอนาคต เพื่อยกสถานะภาพชีวิตของตนให้สูงขึ้นและเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของเออซูเบล (Ausubel, 1980 : 111-113) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจเกิดขึ้นมาจากความต้องการของบุคคล คือ นักศึกษาที่มีการศึกษาต่างกันจะมีความต้องการใฝ่รู้ ต้องการการเปลี่ยนแปลงต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ต้องการมีความรู้ ต้องการมีชื่อเสียง และในด้านการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา มีแรงจูงใจในการเข้าเรียน สูงกว่านักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ด้านกลุ่มวิชาที่เรียน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาที่เรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าปัจจุบันประชาชนให้ความสำคัญต่อการประกอบอาชีพ เพราะหากมีอาชีพที่ดีแล้วก็จะทำให้สภาพของชีวิตครอบครัว มีความเป็นอยู่ที่ดี จึงต้องพยายามที่จะชวนขวยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพราะหากมีความรู้แล้ว ก็สามารถที่จะเลือกประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบรูม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่า แรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนคือ เหตุจูงใจด้านอาชีพเป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยต้นหรือคนหนุ่มสาวเข้าเรียน เพราะต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและความรู้ เพื่อที่จะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น

ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และยังคงคล้องกับผลงานวิจัยของนาวลวี วิศาลศิริกุล (2538:88) พบว่า นักศึกษาที่เรียนหมวดวิชาต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยรวมทั้ง 6 ด้านที่ระดับ .01

2.4 ด้านรอบที่เรียน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เรียนรอบการเรียนต่างกันมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการเปิดเรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ มีลักษณะการจัดการเรียนการสอนไว้ทั้ง 3 รอบคือ รอบเช้า บ่าย และรอบค่ำ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีความสนใจในด้านอาชีพเข้ามาเรียนได้ตามความสะดวกและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสามารถที่จะเลือกเรียนรอบไหนก็ได้ ส่วนในด้านของหลักสูตรครูผู้สอนตลอดจนอุปกรณ์การเรียนในการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา ก็ใช้ชุดเดียวกันทั้งรอบเช้า บ่าย และรอบค่ำ ฉะนั้นไม่ว่าจะเรียนรอบเช้าหรือรอบค่ำจึงมีความเสมอภาคทางการศึกษาเท่าเทียมกัน ซึ่งผลงานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนาวลวี วิศาลศิริกุล (2538:89) พบว่า นักศึกษาที่เรียนรอบการเรียนต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 ด้านอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพ และด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยในด้านการประกอบอาชีพ ปรากฏว่า นักศึกษาที่มีอาชีพรับจ้าง ไม่ได้ประกอบอาชีพและเจ้าของกิจการ มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนมากกว่านักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษากลุ่มดังกล่าว ยังไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และอาชีพจึงพยายามที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้รับไปทำงานพิเศษ เพื่อหารายได้เสริมช่วยเหลือครอบครัว ก็จะทำให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจดีขึ้น และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับนาวลวี วิศาลศิริกุล (2538 : 89) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่างกัน และรังรอง สีทองดี (2535:253) ที่ศึกษาพบว่า

ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับ อัมพร กิ่งประเทศ (2538 : 164) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักศึกษาการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนในด้าน ส่วนตัว ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านปัจจัยอื่น ๆ ที่เอื้อหรือส่งเสริมการเรียน แตกต่าง กัน และผลสำรวจของสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศอังกฤษ (National Institute for Adult Education, 1970) พบว่า ผู้ใหญ่ที่เข้ามาเรียนมีเหตุผลสำคัญ คือต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพ และความรู้เพื่อจะหางานได้ง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

2.6 ด้านรายได้ต่อเดือน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจ ในการเข้าเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบความแตกต่างรายคู่อยู่ 2 ด้าน คือ ด้าน การทำตามความคาดหวังของผู้อื่น และด้านการประกอบอาชีพ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มี รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน และรายได้ 5,000-7,000 บาทต่อเดือน มีแรงจูงใจด้าน การทำตามความคาดหวังของผู้อื่น สูงกว่า นักศึกษาที่มีรายได้ตั้งแต่ 7,001 10,000 บาท และ 10,001 บาทขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันตกต่ำ ผู้ที่มีรายได้น้อย จึงจำเป็นต้องต้องดิ้นรนแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำมาหารายได้พิเศษที่จะนำไปใช้จ่ายใน ครอบครัว การที่จะยกระดับรายได้ให้เพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องเพิ่มทักษะ การประกอบอาชีพของ ตนเองให้สูงขึ้น ในขณะที่ผู้มีรายได้น้อยกว่า 10,001 บาท อาจจะดำเนินชีวิตในสังคมได้โดย ไม่ยากลำบากนัก ดังนั้นผู้ที่มีรายได้น้อย มักจะมีแรงจูงใจในการที่จะผลักดันตนเองให้มีสภาพชีวิต ที่ดีกว่า ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow, 1954 : 80) ที่กล่าวว่า ความต้องการ ของบุคคลจะมีต่อเนื่องกันตลอดชีวิต และบุคคลจะต้องได้รับการตอบสนองในขั้นต้นหรือขั้นต่ำกว่า เสียก่อน แต่ขัดแย้งกับนาลลวี วิศาลศิริกุล (2538 : 90) พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

แรงจูงใจในการประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000-7,000 บาท มีแรงจูงใจมากกว่า นักศึกษาที่มีรายได้ 7,001-10,000 บาท และ

10,001 บาท ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะปัจจุบันค่าครองชีพสูงทำให้ผู้มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท และ 5,000-7,000 บาท จัดว่าเป็นผู้มีรายได้น้อยทำให้รายได้ไม่สมดุลกับรายจ่าย จึงทำให้ผู้มีรายได้น้อย ต้องดิ้นรนหาความรู้ให้ตนเองได้รับเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะทักษะอาชีพ เพื่อที่จะนำไปประกอบอาชีพให้มีรายได้มากขึ้น ทำให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นเป็นการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และยกสถานภาพชีวิตของตนเองให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศไทย (National Institute of Adult Education, 1970) พบว่า ผู้ใหญ่ที่เข้ามาเรียนมีเหตุผลสำคัญ คือ ต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพ และความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูงสุด เพราะต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่ทำและนำไปประกอบอาชีพเสริม เพื่อหารายได้พิเศษตลอดจนมีความต้องการก้าวหน้าในด้านวิชาชีพ ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษามีประสบการณ์ในเรื่องที่เรียนและฝึกภาคปฏิบัติให้มากขึ้น จัดเตรียมวัสดุฝึกและครุภัณฑ์ที่ช่วยในการเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เรียน จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดแรงจูงใจและตอบสนองความต้องการของนักศึกษาให้มากที่สุด
2. สถานศึกษาควรจัดให้มีการแนะแนวในลักษณะของการบริการชุมชนโดยให้คำปรึกษาหารือช่องทางวิชาชีพ สภาพของตลาดแรงงานให้แก่ผู้มาสมัครเข้าเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของผู้เรียนอีกครั้งหนึ่ง
3. สถานศึกษาควรจัดให้มีการฝึกอบรม ครู อาจารย์ผู้สอนในด้านการเรียนการสอน และจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาครู อาจารย์ ในด้านการเรียนการสอน นักศึกษาผู้ใหญ่ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

4. สถานศึกษาควรมีนโยบายสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยเพิ่มการประชาสัมพันธ์ด้านกิจกรรมรวมทั้งการจัดการแนะแนวในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะให้นโยบายนี้เป็นตัวกระตุ้นเตือนให้ประชาชนทั่วไปได้มองเห็นความสำคัญของการศึกษาวิชาชีพ

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีวิจัยการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น คณะวิชาอื่น ๆ และในเขตภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อให้ครอบคลุมตัวแปรอื่น ๆ เช่น สถานภาพทางสังคม ภูมิฐานะ ซึ่งอาจมีส่วนเกี่ยวข้องในการเข้าเรียนของนักศึกษา
2. ควรมีการวิจัยเนื้อหาการสอนของครูผู้สอนและเนื้อหาการจัดดำเนินการวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ โดยศึกษาจากครูผู้สอน นักศึกษา และผู้บริหาร
3. ควรมีการวิจัย ติดตามผลนักศึกษาที่เรียนจบการศึกษาไปแล้วในด้านการประกอบอาชีพ หรือการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อเป็นข้อเสนอแนะและข้อมูลต่าง ๆ มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร และวิธีการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
4. ในการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนควรวางวิธีเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งกว่าการใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว
5. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในด้านอาชีพของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อสถานศึกษาจะได้นำมาเป็นข้อมูลและแนวทางในการเปิดสอนวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการด้านการเรียนวิชาชีพของประชาชนให้มากที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสว่างษ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- จรรยา โกมลบุญย์. จิตวิทยาพื้นฐานของการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภัณฑิลาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. "ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสและการเลือก," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 2 : 17-23 ; ธันวาคม 2524-มกราคม 2525.
- ชัยวัฒน์ ยืนยาว. แรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา วิถีเรียนทางไกล จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2539. อัดสำเนา.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2522.
- ณรงค์ เทียนส่อง. "เหตุผลที่ผู้ห่วยไปเรียนการศึกษาผู้ใหญ่," วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 20(24-25) ; เมษายน - พฤษภาคม 2526.
- ณัฐฉิ ธรรมกุลมงคล. องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทการศึกษานอกระบบในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ๗ อยู่ธยา. "เรียนเพื่ออะไร," วิทยาคารย. 4 : 32-35; ตุลาคม - ธันวาคม 2526.
- ทิพย์วรรณ เพ็ญเรือง. ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น พ.ศ. 2533 ในวิทยาลัยสารพัดช่างภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537. อัดสำเนา.
- นวลฉวี วิศาลศิริกุล. แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

- ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : กิพย์อักษร, 2528.
- พจน์ สะเพียรชัย. "การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 2 : 7 ; ธันวาคม 2525 - มกราคม 2526.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. อนาคตทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรวิวัฒน์ จำกัด, 2532.
- รุ่งรัตน์ ภักดีรัตน์ วลัยพร แก้วเกาะสะบ้า และสุภาวดี แซ่ม่า. การศึกษาคำคิดเห็นของครูอาจารย์และนักศึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น รุ่นที่ 25 วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี. ปัตตานี : วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี, 2535.
- รังรอง สีทองดี. แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ลิ้น สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- ..... หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.
- ลัดดาวัลย์ ใจวัตรสกุล. การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดลำปาง. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- วาสนา เจริญวิเชียรฉาย. สิ่งจูงใจของนักศึกษานานการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2528.
- สมบูรณ์ พรรณาภพ และชัยโรจน์ ชัยอินคำ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2518.

- สมพงษ์ เกษมสิน. หลักการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา, 2528.
- สุชีพ เปรมศรี. สาเหตุการเลือกเรียนวิชาของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- สุรางค์ ใจวาระกุล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- ..... หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524.
- เสาวนีย์ พันัสสรณ์. เหตุจูงใจในการเข้าเรียนภาษาของผู้เรียนในโรงเรียนสอนภาษาต่างประเทศภาคเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- อนันต์ พงษ์สัตยา. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าเรียนและไม่เข้าเรียนของไม่การไม่รู้หนังสือตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529. อัดสำเนา.
- อรุณ รักธรรม. ลักษณะนิสัยสัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- อัมพร ถิ่นประเทศ. แรงจูงใจในการเข้าเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี : โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2538. อัดสำเนา.
- อาชีวศึกษา, กรม. คู่มือหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้น พ.ศ.2533. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2533.
- ..... สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ. สมุทรปราการ : วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ, 2539.

- เอนกกุล กรี่แสง. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์โลก : โรงพิมพ์ตระกูลไทย, 2514.
- _____. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิมพ์โลก, 2526.
- อุษา เทียนทอง. "การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ," ลานข่อย. 2(6) :
5 - 15 ; 2530.
- Ausubel, D.P. Educational Psychology : A Cognitive View. New York :
Holt, Rinehart & Winston, 1968.
- Boshier, Roger W. "Motivation Orientation of Adult Education
Participants : A Factor Analytic Exploration of Houle's
Typology," Adult Education. Vol. 21. No. 1. 1971.
- Brown, H. Douglas. Personel Management People at Work. New York :
The Macmillan Co., 1965.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed.
New York : Harper and Row, 1970.
- Good, Cater V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill,
1973.
- Guilford, John S. and David E. Gray. Principles of Management An
Analysis of Managerial Function. New York : McGraw-Hill
Book Co., 1974.
- Herzberg, Frederick et al. The Motivation to work. New York : John
Willey and Sons, Inc., 1959.
- Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. New York: Harcourt,
Brace and world Inc., 1962.
- Houle, Cyril O. The Inquiring Mind. Madison : University of Wisconsin
Press, 1961.
- Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. New York :
Harper & Row, 1954.

- Mc Clelland, David C. The Achieving Society. Princeton, New Jersey: Van Nostrend, 1961.
- Morgan, Clifford and Richard A. King. Introduction to Psychology. New York: McGraw-Hill Book Co., 1966.
- Morstain, Barry R. and John C. Smart "Reasons for Participation in Adult Education Courses : A Multivariate Analysis of Group Differences," Adult Education. Vol. 24. No. 6. 1970.
- National Institute for Adult Education. "Adequacy of Provision," Adult Education. Vol. 42. No. 6. 1970.
- Vroom, Victor H. Management and Motivation. Harmandworth: Penguin Books Ltd., 1970.
- Yamane, Taro. Statistical : An Introductory Analysis. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1969.

כרמלית

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. อาจารย์ ดร. เพ็ญแข ประจันปัจฉนิภ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายใจ แจ็งสุทธิมล รองอธิการบดีสถาบันราชภัฏจันทรเกษม
3. นายเฉลิมชัย วัฒนสุขชัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ
4. นางลำยอง ศรีประพัฒน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ
5. นางสาวจุฬิรัตน์ สุโรธ อาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

ตอนที่ 1

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. ปัจจุบันท่านมีอายุ
( ) ต่ำกว่า 18 ปี
( ) 18 - 25 ปี
( ) 26 - 35 ปี
( ) 36 ปีขึ้นไป
2. ระดับการศึกษาสูงสุดที่ท่านได้รับ
( ) ประถมศึกษา
( ) มัธยมศึกษา
( ) สูงกว่ามัธยมศึกษา
3. กลุ่มวิชาที่เรียน
( ) กลุ่มวิชาตัดเสื้อ (ตัดเสื้อสตรี ตัดเสื้อชาย เย็บผ้าอุตสาหกรรม ปักจักร)
( ) กลุ่มวิชาเสริมสวยและตัดผม (เสริมสวย ตัดผมชาย)
( ) กลุ่มวิชาอาหาร - ขนม
4. รอบที่เรียน
( ) รอบเช้า
( ) รอบค่ำ
5. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพ
( ) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
( ) เจ้าของกิจการหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว
( ) รับจ้าง (ขับรถ พิมพ์ดีด ขายของ รับซักรีด ช่างทำผม ตัดเสื้อ ทำขนม ดูแลเด็ก กรรมการในโรงงาน และพนักงานรักษาความปลอดภัย)
( ) ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักเรียน นักศึกษา และแม่บ้าน)
6. ปัจจุบันท่านมีรายได้ต่อเดือน
( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท
( ) 5,000 - 7,000 บาท
( ) 7,001 - 10,000 บาท
( ) 10,001 บาทขึ้นไป

แบบสอบถามแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นคณะวิศวกรรม
ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ด้านแรงจูงใจที่ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าเรียนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
คณะวิศวกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ
2. คำตอบทุกข้อถือว่าเป็นความลับ ไม่มีผลกระทบต่อท่าน แต่คำตอบของท่านจะ
เป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นคณะวิศวกรรม
ในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการต่อไป
3. โปรดตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อ โดยไม่เว้นข้อหนึ่งข้อใดไว้

อัทธิิ พางสมบัติ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 2

ตอนที่ 2 ด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
คณะวิชาคหกรรมในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าเรียน
ในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ แล้วตอบ
คำถามโดยใส่เครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน
เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

ข้อที่	แรงจูงใจในการเข้าเรียน	มาก ที่สุด	มาก ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	<u>ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น</u>				
1	ท่านต้องการมีเพื่อนใหม่และได้รู้จักคนมากขึ้น.....	.....	.....	.....	.....
2 ✓	ท่านต้องการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น.....	.....	.....	.....	.....
3 ✓	ท่านต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา.....	.....	.....	.....	.....
4 ✓	ท่านต้องการยกสถานภาพทางสังคมของตนเองให้ดีขึ้น.....	.....	.....	.....	.....
5 ✓	ท่านต้องการให้ผู้อื่นรู้จักและเป็นที่ยอมรับ.....	.....	.....	.....	.....
6	ท่านต้องการได้รู้จักกับเพื่อนต่างอาชีพ.....	.....	.....	.....	.....
7 ✓	ท่านต้องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานในวิชาชีพ กับผู้อื่น.....	.....	.....	.....	.....
8	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม.....	.....	.....	.....	.....
9	ท่านต้องการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	แรงจูงใจในการเข้าเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	<u>ด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น</u>					
10	✓ ท่านได้รับการสนับสนุนจากบิดา มารดาและสมาชิกในครอบครัวให้มาเรียน.....					
11	✓ หัวหน้างานแนะนำให้มาเรียน.....					
12	✓ ท่านได้รับการชักจูงให้มาเรียนจากเพื่อนร่วมอาชีพ.....					
13	ท่านได้รับการแนะนำให้มาเรียนจากผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ.....					
14	วิชาที่เรียนอยู่กำลังเป็นที่นิยมของตลาดแรงงาน.....					
15	✓ ท่านมีความสนใจเข้าเรียนจากการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ.....					
16	ท่านได้รับคำแนะนำจากอาจารย์แนะแนวให้มาเรียน.....					
17	ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพแนะนำให้มาเรียน.....					
18	✓ ท่านได้รับการแนะนำจากผู้นำในชุมชนที่อาศัยอยู่ให้มาเรียน.....					
19	ท่านได้รับการแนะนำจากเพื่อนบ้านให้มาเข้าเรียนครั้งนี้					
	<u>ด้านการประกอบอาชีพ</u>					
20	ท่านต้องการนำความรู้นี้ไปประกอบเป็นอาชีพหลักในอนาคต.....					
21	ท่านต้องการนำความรู้นี้ไปประกอบเป็นอาชีพรองในอนาคต.....					

ข้อที่	แรงจูงใจในการเข้าเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22	ท่านต้องการเปลี่ยนงานใหม่เมื่อเรียนสำเร็จแล้ว.....	.....	.....	.....	.....	.....
23	ท่านคิดว่าจะนำความรู้ไปหารายได้พิเศษเสริมให้กับครอบครัว.....	.....	.....	.....	.....	.....
24 ✓	ท่านต้องการนำความรู้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไป.....	.....	.....	.....	.....	.....
25 ✓	ต้องการความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
26 ✓	ต้องการได้รับความรู้ใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากที่เป็นอยู่.....	.....	.....	.....	.....	.....
27 ✓	ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพสูงขึ้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
28 ✓	ต้องการนำวุฒิที่ได้รับไปสมัครงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
29	ต้องการความรู้ไปเป็นอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี.....	.....	.....	.....	.....	.....
30	ต้องการนำวิชาที่เรียนไปประกอบอาชีพระหว่างเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
31 ✓	ต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพใหม่ ๆ..... <u>ด้านการหลีกเลี่ยงหนี้จากสภาพที่เป็นอยู่</u>	.....	.....	.....	.....	.....
32 ✓	เพื่อต้องการหลีกเลี่ยงหนี้หาบางอย่างจากที่บ้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
33 ✓	เพื่อต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์.....	.....	.....	.....	.....	.....
34 ✓	เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศจากงานบ้านหรือภารกิจประจำวัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
35 ✗	เพื่อหลีกเลี่ยงหนี้หาบางอย่างจากที่ทำงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
36 ✗	รู้สึกเบื่อหน่ายต่อสภาพความจำเจที่บ้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
37 ✗	เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและคลายความเครียด.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	แรงจูงใจในการเข้าเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
38 ✓	เพื่อหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
39	เพื่อจะได้โอนย้ายพนักงานในหน้าที่เดิมที่ทำอยู่.....	.....	.....	.....	.....	.....
	ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน					
40 ✓	ต้องการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชนที่กำลังมีปัญหาด้านอาชีพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
41 ✓	เพื่อเตรียมตัวในการที่จะให้บริการแก่สังคม.....	.....	.....	.....	.....	.....
42	เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ผู้สนใจที่จะเรียนในวิชานี้.....	.....	.....	.....	.....	.....
43 ✓	เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาสถานที่ทำงานให้ดีขึ้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
44	เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ต้องการหารายได้พิเศษ.....	.....	.....	.....	.....	.....
45 ✓	เพื่อต้องการนำไปพัฒนาชุมชนที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันให้ดีขึ้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
46	เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ว่างงานอยู่ในปัจจุบัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
47 ✓	เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
48 ✓	เพื่อปรับปรุงความสามารถในการมีส่วนร่วมงานชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....
49	ต้องการที่จะเป็นอาสาสมัครสอนวิชาชีพให้แก่ชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....
	ด้านการเรียนเพื่อรู้					
50 ✓	เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
51 ✓	มีความสนใจและชอบในวิชาชีพที่เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
52	เป็นวิชาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
53	มีความสุขที่ได้รับความรู้จากวิชาชีพที่เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
54 ✓	ต้องการได้รับใบประกาศนียบัตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
55 ✓	ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่มากที่สุด.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	แรงจูงใจในการเข้าเรียน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
56	เป็นวิชาที่ท้าทายความสามารถและน่าสนใจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
57	ต้องการที่จะเป็นผู้มีความรู้ด้านวิชาชีพหลาย ๆแขนง..	.....	.....	.....	.....	.....
58 ✓	เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในอนาคต.....	.....	.....	.....	.....	.....
59	เพื่อเป็นแบบอย่างของบุตรหลานและชาติพี่น้อง.....	.....	.....	.....	.....	.....
60 ✓	เพื่อความภาคภูมิใจของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

อัครสิทธิ์ พวงสมบัติ

วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางอัชชลิ พวงสมบัติ

เกิดวันที่ 7 เมษายน 2485

สถานที่เกิด จังหวัดเชียงราย

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 83/455 ซอย 5 หมู่บ้านทิพวัล 1 เมือง จ.สมุทรปราการ 10270

โทร. 384-6191

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ อ. เมือง จ.สมุทรปราการ

โทร. 395-3935, 395-4055

ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์ 2 ระดับ 7 หัวหน้าคณะวิชาคหกรรม

การศึกษา

2506 สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (อาหารและโภชนาการ)

จากวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ

กรุงเทพมหานคร

2507 สำเร็จหลักสูตรฝึกหัดครูมัธยม จากวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ

กรุงเทพมหานคร

2516 สำเร็จหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)

จากวิทยาลัยการศึกษาพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลก

2539 สำเร็จหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กรุงเทพมหานคร